

2364

NINA Rapport

Kartlegging av store gamle trær og andre naturverdier i Frognerparken, Oslo

Egil Bendiksen og Anders Endrestøl

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er NINAs ordinære rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på engelsk, som NINA Report.

NINA Temahefte

Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. Heftene har vanligvis en populærvitenskapelig form med vekt på illustrasjoner. NINA Temahefte kan også utgis på engelsk, som NINA Special Report.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine forskningsresultater i internasjonale vitenskapelige journaler og i populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Kartlegging av store gamle trær og andre naturverdier i Frognerparken, Oslo

Egil Bendiksen og Anders Endrestøl

Bendiksen, E. & Endrestøl, A. 2024. Kartlegging av store gamle trær og andre naturverdier i Frognerparken, Oslo. NINA Rapport 2364. Norsk institutt for naturforskning.

Oslo, mars 2024

ISSN: 1504-3312

ISBN: 978-82-426-5167-9

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

KVALITETSSIKRET AV

Tor Erik Brandrud

ANSVARLIG SIGNATUR

Forskningsjef Lajla Tunaal White (sign.)

OPPDRAGSGIVER(E)/BIDRAGSYTER(E)

Oslo kommune, Bymiljøetaten

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER/BIDRAGSYTER

Bård Øyvind Bredesen og Kjell Isaksen

FORSIDEBILDE

Monolitten og parken sett fra nordvest © Egil Bendiksen

NØKKEWORD

Norge, Oslo, Frognerparken, flora, funga, insekter, rødlistearter, Naturtypekartlegging, store trær, fremmede arter

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA hovedkontor
Postboks 5685 Torgarden
7485 Trondheim
Tlf: 73 80 14 00

NINA Oslo
Sognsveien 68
0855 Oslo
Tlf: 73 80 14 00

NINA Tromsø
Postboks 6606 Langnes
9296 Tromsø
Tlf: 77 75 04 00

NINA Lillehammer
Vormstuguvegen 40
2624 Lillehammer
Tlf: 73 80 14 00

NINA Bergen
Thormøhlens gate 55
5006 Bergen
Tlf: 73 80 14 00

www.nina.no

Sammendrag

Bendiksen, E. & Endrestøl, A. 2024. Kartlegging av store gamle trær og andre naturverdier i Frognerparken, Oslo. NINA Rapport 2364. Norsk institutt for naturforskning.

Rapporten presenterer en kartlegging av naturverdier i Frognerparken i 2023 i forbindelse med at det skal lages en ny forvaltningsplan for området. Det er registrert 39 naturtypelokaliteter. I alt 32 av lokalitetene er Store gamle trær, hvorav de aller fleste er alm og ask, men fem er eik (en av dem kombinert med ask), som tilfredsstillere kriteriene for forskriftseik/utvalgt naturtype. Det er videre 4 lokaliteter av edellauvskog, 2 dammer og 1 slåttemark. Her er også inkludert og delvis oppdatert ca. 10 lokaliteter som er beskrevet tidligere. Kartleggingsmetoden følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark pr. 2014. Videre har området blitt undersøkt for fremmede arter.

Det er også foretatt en befaring og gjort en vurdering av området som insekthabitat. Parken ved Vigelandmuseet regnes som del av Frognerparken og er inkludert i undersøkelsen. Oppdraget omfatter dessuten Skøyenhaugen på baksida (vest/sørvest) av skulpturen Livshjulet innerst i parken.

Egil Bendiksen (egil.bendiksen@nina.no) og Anders Endrestøl (anders.endrestol@nina.no), Norsk institutt for naturforskning (NINA), Sognsveien 68, NO-0855 Oslo

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord	6
1 Innledning	7
1.1 Bakgrunn og historikk	7
1.2 Store gamle trær	10
2 Materiale og metoder	11
3 Resultater	12
3.1 Store gamle trær og andre naturtyper	12
3.2 Artsmangfold – rødlistearter	15
3.3 Fremmedarter	16
3.4 Muligheten for økt mangfold av insekter i Frognerparken.....	20
Store, gamle og hule trær	21
Liggende og stående død ved.....	22
Blomsterenger	23
4 Naturtypebeskrivelser – faktaark	27
740 Skøyenhaugen - Rik edellauvskog verdi B	27
1782 Frognerparken: Monolitten N 1 – Rik edellauvskog Verdi B.....	31
2957 Frognerparken, Madserud Ø 1 Store gamle trær – Alm Verdi B	33
3699 Frognerdammene N III Store gamle trær – Eik Verdi C.....	37
3702 Monolitten N V Store gamle trær – Eik Verdi C	39
3703 Frognerparken S 1 Store gamle trær – (ask, alm) Verdi B	41
3729 Monolitten N II Store gamle trær – Eik Verdi C.....	46
3730 Monolitten N III Store gamle trær – Alm Verdi C.....	49
3731 Monolitten N IV Store gamle trær – Ask Verdi C	51
3732 Frogner Stadion 2 Store gamle trær – Ask, Alm Verdi C.....	54
3743 Frognerparken S 2 Store gamle trær – Alm Verdi C.....	57
3744 Frognerparken S 4 Store gamle trær – Alm Verdi B.....	59
3745 Frognerparken S 5 Store gamle trær – Alm Verdi B.....	60
3746 Frognerparken S 3 Store gamle trær – Alm Verdi C.....	64
3747 Vigelandmuseet N Store gamle trær – Alm, Ask Verdi B	65
3748 Vigelandmuseet S Store gamle trær – Alm Verdi C	67
3749 Vigelandmuseet Ø Store gamle trær – trerekke med alm, ask og spisslønn Verdi B	70
3750 Frognerparken S 7 Store gamle trær – Alm Verdi B.....	71
3751 Frognerparken S 8 Store gamle trær – Alm Verdi B.....	75
3752 Frognerparken S9 Store gamle trær – Verdi C (alm, ask).....	76
3753 Frogner stadion 1 – Rik edellauvskog Verdi C.....	79
3754 Monolitten N 6 – Slåttemark verdi: B.....	82
3757 Skøyenhaugen V Store gamle trær – Alm Verdi C	85
3758 Frognerparken S 10 Store gamle trær – Alm Verdi C.....	87
3759 Frognerparken S 11 Store gamle trær – Alm Verdi B.....	89
3760 Frognerparken S 6 Store gamle trær – Ask Verdi C.....	91
3761 Frognerparken S 12 Store gamle trær – Alm Verdi B.....	92
3764 Frognerbadet 1 Store gamle trær – Ask Verdi C	95
3765 Frognerbadet 2 Store gamle trær – Alm Verdi B	97
3766 Frogner stadion 3 Store gamle trær – Alm Verdi C	99
3767 Frognerparken S 13 Store gamle trær – Andre treslag (parklind) Verdi B	101

5 Referanser	105
6 Vedlegg.....	106
0130 Frognerdammene nordre	106
0491 Frognerdammene søndre.....	111
3628 Frognerparken V.....	115
1783 Monolitten V.....	119
1784 Frognerdammene N 4 (navn endret fra Monolitten SØ)	123
2958 Frognerparken, Madserud Ø 2 (navn endret fra Frognerparken SV II)	124
2963 Frognerdammene N 1 (navn endret fra Frognerparken I)	125
2964 Frognerdammene N 2 (navn endret fra Frognerparken II)	127

Forord

NINA har på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten, foretatt en undersøkelse av naturverdiene i Frognerparken i forbindelse med ny forvaltningsplan for området. Dette har det vært stort behov for siden tidligere registreringer er relativt gamle og ufullstendige. Videre var det behov for kartlegging av fremmede plantearter. Flora, funga og vegetasjon har hatt hovedfokus i undersøkelsen, men også status for insekter er sammenstilt og diskutert uten at prosjektet har inkludert noen form for innsamling/feller.

Ansvarlig for de botaniske delene er Egil Bendiksen, mens Anders Endrestøl har ansvaret for det entomologiske.

Noe av feltarbeidet ble foretatt i mai og juni, men mesteparten av registreringene ble gjort i august og september, med avslutning ved Frognerbadet 4. okt. og en supplering 13. nov. 2023. Kontaktpersoner hos Bymiljøetaten har vært Bård Bredesen og Kjell Isaksen, og vi takker for godt samarbeid og tilrettelegging. Prosjektleder hos NINA har vært Ulrika Jansson, som også, sammen med Ida Marielle Mienna, takkes for teknisk assistanse.

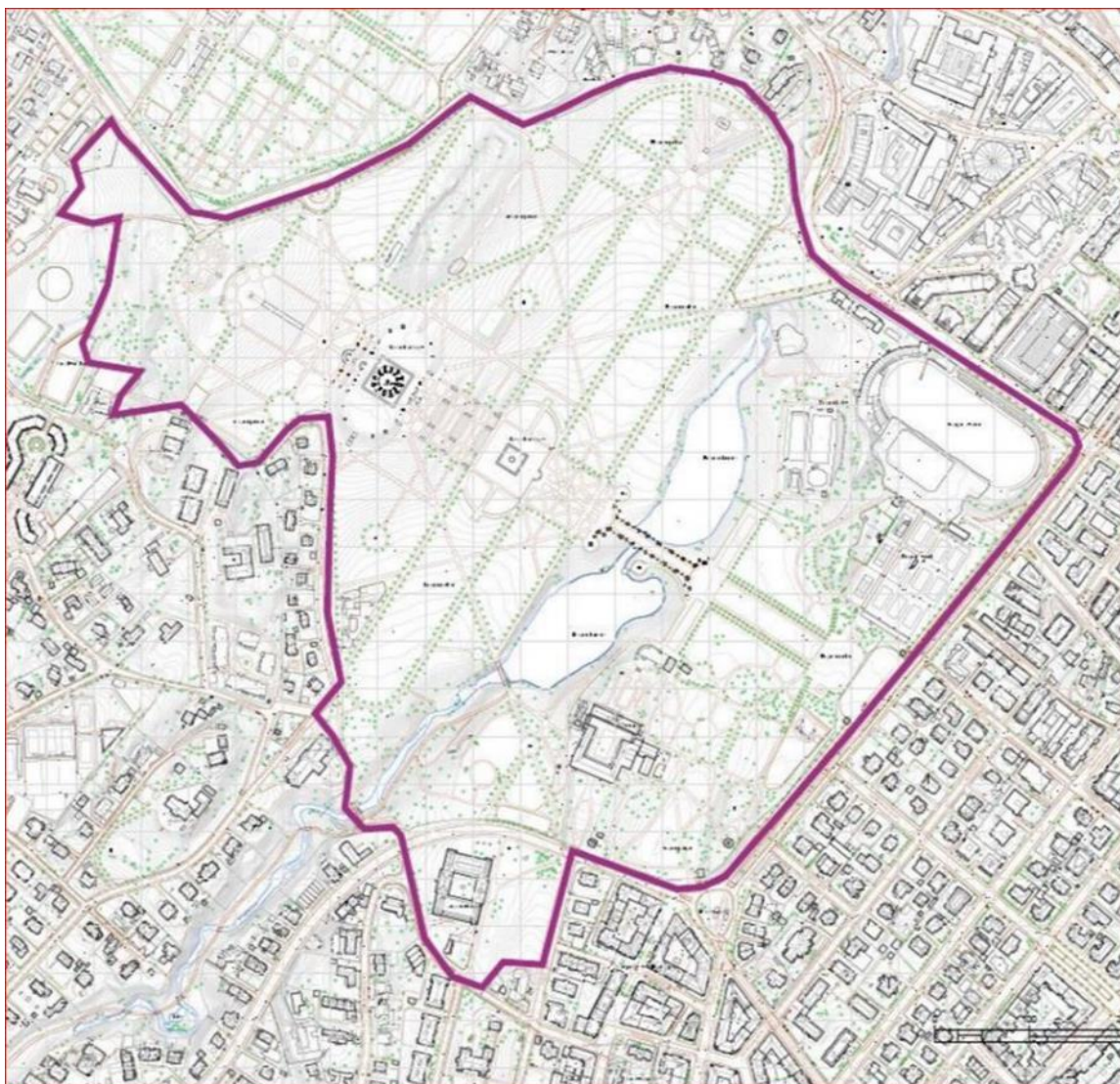
Oslo, 27. mars 2024
Egil Bendiksen

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og historikk

Tidligere naturtypekartlegginger i Frognerparken er relativt gamle og ufullstendige, spesielt med hensyn til gamle trær. Siden det skal utarbeides en forvaltningsplan for Frognerparken, er det behov for en oppdatert naturtypekartlegging. Det er også behov for kartlegging av problematiske fremmede plantearter.

Oppdraget omfatter følgende oppgaver: gjennomføring av naturtyperegistrering av Frognerparken (Figur 1), inkludert oppdatering/revisjon av tidligere kartlagte lokaliteter. I tillegg kartlegging av fremmede plantearter med høy og svært høy økologisk risiko utenfor bed og plantede trekker, samt problematiske fremmede plantearter som er etablert i Norge før 1800. Dette gjelder hele Frognerparken (ikke bare innenfor naturtypelokalitetene). Videre kartlegging av rødlistede arter og andre spesielt forvaltningsrelevante arter som en del av den generelle naturtypekartleggingen. Hovedfokus har vært flora og vegetasjon og fremst av alt naturtypekartlegging, kategori Store gamle trær. Men området er også befart og vurdert med hensyn til insekter.

Figur 1. Avgrensning av undersøkelsesområdet, som er det samme som forvaltningsplanens avgrensning. Området grenser mot Vestre gravlund i nordvest og mot Kirkeveien i øst/sørøst.

Historikken om Frogner gård bakover i tid og Frognerparkens første hundre år er utfyllende beskrevet i Byminner nr .1/2 (Sanstøl 1996). Frognerparken har en ca. 125 år lang historie. Det ble avholdt hundreårsjubileum i 1996, da det var hundre år siden daværende Kristiania kommune kjøpte det som var igjen av eiendommen etter at store deler gjennom årene tidligere var frasolgt til private. Kommunens plan var opprinnelig å åpne for kvartalsbebyggelse på området mellom Kirkeveien og Frognerelva, med forlenget Gyldenløves gate langs sentralaksen i dagens park og å legge ut arealene vest for elva til kirkegård. Ved århundreskiftet besluttet imidlertid kommunen å bruke Frogner-jordene til en offentlig park for rekreasjon og idrett. Den planlagte Vestre Gravlund ble i stedet flyttet til arealer vest for Frognerparken, innkjøpt fra landstedet Volvat og deler av gården Borgen. Delene nærmest gårdstunet på Frogner hovedgård ble åpnet for publikum i 1904, og det første Frogner stadion ble anlagt langs Kirkeveien.

En storslått jubileumsutstilling for Grunnloven 100 år ble avholdt her i 1914, og aksene i utstillingsområdet med broa over Frognerdammene ble beholdt for etterbruk til den planlagte folkeparken etter at utstillingen var over og de fleste provisoriske bygningene ble revet. Jubileumsutstillingen ble besøkt av nærmere to millioner.

Det fulgte etter hvert en intens drakamp om parken skulle være et rent grøntareal eller om deler av arealet skulle bli en skulpturpark med Gustav Vigelandts arbeider, og i tilfelle hvor mye. Vigeland var selv sterkt involvert i denne diskusjonen, med kommunens bygartner som viktig motpart, men med Vigeland som vinner.

Det har siden opp gjennom årene vært stort utbyggingspress, særlig på parkens ytterkanter, inkludert motorveiplaner omkring 1970, men parken er i dag fredet, noe som fant sted i forbindelse med kulturminneåret 2009.

Frogner hovedgård var i en tidsperiode en av Norges største gårder, med arealer som strakte seg helt ned til Frognerkilen. Mesteparten av dette ble i løpet av 1700-tallet stykket opp i byløgger og etter hvert bebygd som en del av byen, men arealet på nord-/vestsida av Kirkeveien, der selve gårdsanlegget ligger, lå lenge i Aker kommune, der jordbruk var dominerende arealbruk langt opp i tid. Frogners grunn (gnr. 212) strakte seg opprinnelig bare nordvest til Frognerelva med Frognerdammene, mens mer enn halvparten av Frognerparkens arealer opprinnelig tilhørte Store Frøen gård (gnr. 37). Frogner kjøpte imidlertid deler av Frøen-jordene omkring 1787.

Denne historikken har betydning for flora og vegetasjon innenfor området den dag i dag. Det gjelder ikke minst de store gamle trærne, som er viktig del av dagens naturverdier. Disse må i all hovedsak antas å være kulturprodukter av treplanting på ulike tidspunkter. Det er ellers mindre områder som sannsynligvis er restnatur og som trolig av geologiske/topografiske årsaker har vært vanskelige å dyrke opp.

Denne undersøkelsen er avgrenset til naturverdier og også uønskede planter (de fleste av dem kategorisert som fremmede arter), inkludert verdier knyttet til kulturlandskap og plantede trær av hovedsakelig ville norske treslag som tilfredsstillende terskelverdier for kategorien Store gamle trær. Tema som barokkhage og rosesamling er ikke del av dette arbeidet.

Definert areal for denne undersøkelsen er hele Frognerparkområdet (Figur 1), inkludert Frognerbadet, Frogner stadion og Vigelandmuseet på sørsida av Halvdan Svartes gate. Undersøkelsen inkluderer også skogryggen nord for Monolitten og Nordjordet lengst i nordvest, arealer som lå under Skøyen gård.

Tilstøtende arealer utenfor undersøkelsesområdet, som sammen med Frognerparken danner et mye større og sammenhengende grøntareal, bidra også til parkens verdi. Det gjelder Skøyenparken og tilgrensende arealer under Søndre Skøyen gård (gnr. 3) i vest, Vestre gravlund i nord og Frognerbekkdalen i sørvest.

Bugge & Jensen (1996) skriver om Frognerparkens beplantning at det på det tidspunktet var ca. 3000 trær i Frognerparken, noen av dem er mer enn 250 år gamle. Alme- og lindetrær fra den eldste barokkhagen ble plantet tilbake i Bernt Ankers tid, trolig på 1790-tallet. Dette var i samme område som det senere ble beplantet i forbindelse med jubileumsutstillingen i 1914. Her nevnes over 40 m høye kjempesøylepopler; som skulle være blant de høyeste trærne i Oslo. Blant park-trærne er det mange eksotiske innslag, som magnolia, mammuttrær, gingko og valnøtt.

Beplantning av alleene i Vigelandsanlegget (Figur 2) startet før 2. verdenskrig og ble avsluttet ca. 1955. Treslagene som ble valgt var spisslønn (30 %), platanlønn (18 %), lind (13 %) og alm (12 %). Det berettes i artikkelen fra 1996 at 20 gamle trær i den gamle delen av parken måtte felles fordi de var fulle av råte og svært farlige. To av dem blåste også ned en stormfull natt. En del av de felte trærne var plombert, dvs. de var fylt med sement, som var vanlig trekirurgi tidligere. Denne praksis ble det slutt på, og det samme gjaldt sterk tilbakeskjæring av store trær. En trefiende som dukket opp for fullt omkring 1990 var almesyken, og et stort antall trær i Frognerparken har blitt felt som følge av dette.

Det har vært gårdsdrift på Frogner langt tilbake i tid, med de første skrevne kilder fra 1300-tallet. Fra eldre tid berettes at midt på 1700-tallet anla den daværende eier av Frogner Hovedgård, Hans Jacob Scheel, en barokkhage. Den ble videre utbygget av senere eiere, blant dem Bernt Anker, som kjøpte gården i 1790 og utvidet hovedbygningen til nåværende lengde. Etter at industriherren Benjamin Wegner overtok gården i 1836 ble parken omdannet til romantisk landskapspark omkring 1840.

Frognerelva ble demmet opp tidlig på 1700-tallet, og her har man drevet både sager og møller. Begge dammer fungerer som gangbroer i parken. I dag er den øvre hovedbro for hele parkanlegget, og den nedre en mindre bro langs en av aksene i parken. På kart fra før 1900 framkommer at den nedre dammen med bro har fungert som en hovedferdselsåre langt tilbake i tid. Ved den nedre dam lå et sagbruk tilhørende Frogner hovedgård.

Figur 2. Alleer utgjør mye areal. Her fra inngang Middelthuns gate.

1.2 Store gamle trær

Hule eller grovvokste eiker er en naturtype som er særskilt beskyttet etter naturmangfoldloven. Det er trær som skal bevares, og grunneiere skal vise særlig aktsomhet også for at slike trær skal unngå skade. Hule eiker kan bli tusen år gamle, og de er habitat for ca. 1500 kjente arter av ulike organismegrupper. Oslo er et randområde mot nord for tettere forekomst av større eike-trær.

For mer informasjon om hule eiker og naturverdier knyttet til denne naturtypen, henvises det til brosjyre utformet av Fylkesmannen i Oslo og Akershus (Fylkesmannen i Oslo og Akershus 2013) eller til handlingsplanen for naturtypen (Direktoratet for naturforvaltning 2012).

Selv om eika har en helt spesiell posisjon med hensyn til biologisk mangfold, har også mange andre treslag stor verdi, spesielt når de blir gamle og grove, og det er særlig alm og ask som opptrer tallrikt i dette undersøkelsesområdet.

2 Materiale og metoder

Metoden for kartlegging av naturtypelokaliteter følger DN-håndbok 13, revidert utgave 2014 (basert på Direktoratet for naturforvaltning 2007). Utvalgt naturtype hule eiker (Direktoratet for naturforvaltning 2012) var et hovedfokus i kartleggingen. Dels skulle det kartlegges trær/lokaliteter som ikke var registrert tidligere, dels skulle de fleste tidligere registrerte oppdateres. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

En eik som er omfattet av reglene for utvalgte naturtyper, ei såkalt forskriftseik, har en omkrets i brysthøyde på minst 200 cm (= 63 cm i diameter) og/eller er synlig hul. Definisjonen på det siste er at den skal ha et indre hulrom som er større enn åpningen, og der åpningen er større enn 5 cm. Om stammen er hul, er grenseverdien for kartlegging en omkrets på minst 95 cm (= 30 cm i diam).

Mens de nasjonale grenseverdier for størrelse er de samme for de andre edle lauvtrærne, er de strengere praktisert i Oslo, der tettheten av disse trærne kan være stor. For ask, alm, spisslønn, lind og svartor – som er de aktuelle her – er grenseverdi 240 cm i omkrets (=ca. 80 cm i diam).

Selve betegnelsen Naturtype hule eiker passer ikke så godt for dette området, der svært få av de registrerte trærne er uthulet.

Under feltarbeidet er et bestemt antall parametere målt eller vurdert, noe som er grunnlag for verdisettingen, jf. verdisettingstabell for Store gamle trær:

- *Vurdering av hulhet (inkludert evt. forekomst av vedmuld), råte, ulike former for død ved
- *Grad av grovhet for sprekkebark (intervall målt i cm)
- *Lystilgang
- *Andre hule/store trær i omegnen
- *Epifytter
- *Undervegetasjon, inkludert evt. hemmende kratt og fremmede arter

Alle trær er gitt posisjon ved håndholdt gps, og alle er fotografert. Beskrivelser som er gitt her og foto av trærne er lagt inn i basen Natur2000, Oslo kommune, Bymiljøetaten. I en nyhet 23. okt. 2017 om bedre beskyttelse av eiker i randsoner på Klima- og miljødepartementets nettsider står det: «En hensynssone på 15 meter rundt treets stamme skal også ivareta naturtypens krone og røtter. Tiltak innenfor denne sonen som kan skade treet, vil kreve meldeplikt til kommunen.» Dette er å tolke som at 15 m radius rundt treets stamme skal sikres mot tiltak. For øvrige treslag har praksis de seinere år vært en noe mindre sirkel, på omkring 12 m radius. Dette har også vært brukt som hovedretningslinje ved denne kartleggingen, kombinert med observasjoner og målinger av kronas form.

Med hensyn til kartlegging av fremmedarter er området ikke systematisk oppgått, men registreringene er gjort løpende og parallelt med registrering av store gamle trær og andre naturtypelokaliteter. Mer målrettet undersøkelse ble gjort i enkelte kantområder med mindre intensivt stell fra gartnerne.

Av de 39 lokalitetene innenfor Frognerparken (inkludert parken ved Vigelandmuseet) tilhører 32 kategorien Store gamle trær, 4 Rik edellauvskog, 1 Slåttemark og 2 Dammer (Tabell 1). Av de 32 gamle trær-lokalitetene er 4 av delnaturtype eik, 16 alm, 5 ask og i tillegg seks der to eller flere ulike treslag inngår, for fire av dem ask og alm, for en av dem ask, alm og spisslønn og den siste eik og ask. De kartlagte eikelokalitetene har status som utvalgt naturtype i henhold til Naturmangfoldloven.

De aller fleste tre-lokalitetene består av trær som når terskelverdi i størrelse. For samlelokaliteter med flere trær gjelder dette iallfall for ett av trærne. For noen unntak kan et tre under terskelverdi for størrelse være kartlagt som følge av hulrom, eventuelt at det er store trær, men som deler seg i delstammer under brysthøyde uten helt å nå terskelverdi for noen delstamme.

At området ikke har en enda høyere andel av svært store og/eller hule trær kan trolig enkelt forklares ved at området historisk har vært et pleiet herregårds-/parkareal og senere et større areal med folkepark – med mange mennesker og hvor sikkerhetsaspektet med hensyn til gamle, råtne trær har veid tungt. Det er også aktivt tatt ut trær som var angrepet av almesyken.

De aller fleste lokalitetene befinner seg i den sørøstlige delen; mellom Kirkeveien og Frognerelva/-dammene, inkludert langs nordsida av dammene. Dette er dels av historiske årsaker fordi mange trær, også bakover i tid, har vært knyttet til gårdsanlegget og vassdraget. Dels er det topografiske grunner som følge av et mer kupert landskap i området fra hovedport Kirkeveien og over mot Frogner stadion og Frognerbadet. I den vestre delen av parken er de fleste lokalitetene knyttet til lavabergartsryggen nordøst for Monolitten. Resten av arealene her, opprinnelig Store Frøen gård, har vært mer eller mindre flate jordbruksarealer, nå dominert av plenareal og alleer som ble plantet først på 1950-tallet.

Tabell 1. Oversikt over kartlagte naturtyper og deres fordeling på naturtype, utforming av naturtype og verdivurdering.

Naturtype	Utforming	A	B	C	Totalt
Store gamle trær	Eik		1	3	4
	Ask	1		4	5
	Alm		7	9	16
	Eik og ask		1		1
	Ask og alm		4		4
	Ask, alm, spisslønn			1	1
	Andre treslag (parklind)		1		1
Kulturmark	Slåttemark		1		1
Rik edellauvskog	Rasmark- og ravinealme-skog (hovedelement)		3	1	4
Dam	-		2		2
Sum		1	20	18	39

Tabell 2. Oversikt over kartlagte lokaliteter i Frognerparken (og Skøyenhaugen) (* etter lok.nr. er lokaliteter som er beskrevet tidligere og ikke endret nå, se vedlegg.

Lokal ID	Lokalitetsnavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Utvalgt naturtype
130	Frognerdammene nordre	Dam		B	Nei
491	Frognerdammene søndre	Dam		B	Nei
740	Skøyenhaugen	Rik edellauvskog	Rasmark- og ravinealme-skog	B	Nei
1782	Monolitten N 1	Rik edellauvskog	Rasmark- og ravinealme-skog	B	Nei
1783*	Monolitten V	Store gamle trær	Eik	B	Ja
1784*	Frognerdammene N 4	Store gamle trær	Ask	A	Nei
2957	Frognerparken, Madserud Ø 1	Store gamle trær	Alm	C	Nei
2958*	Frognerparken, Madserud Ø 2	Store gamle trær	Alm	C	Nei
2963*	Frognerdammene N 1	Store gamle trær	Eik, ask	B	Nei
2964*	Frognerdammene N 2	Store gamle trær	Ask	C	Nei
3628	Frognerparken V	Rik edellauvskog	Rasmark- og ravinealme-skog	B	Nei
3699	Frognerdammene N 3	Store gamle trær	Eik	C	Ja
3702	Monolitten N 5	Store gamle trær	Eik	C	Ja
3703	Frognerparken S 1	Store gamle trær	Ask, alm	B	Nei
3729	Monolitten N 2	Store gamle trær	Eik	C	Ja
3730	Monolitten N 3	Store gamle trær	Alm	C	Nei
3731	Monolitten N 4	Store gamle trær	Ask	C	Nei
3732	Frogner stadion 2	Store gamle trær	Ask, alm	B	Nei
3743	Frognerparken S 2	Store gamle trær	Alm	C	Nei
3744	Frognerparken S 4	Store gamle trær	Alm	B	Nei
3745	Frognerparken S 5	Store gamle trær	Alm	B	Nei
3746	Frognerparken S 3	Store gamle trær	Alm	C	Nei
3747	Vigelandmuseet N	Store gamle trær	Ask, alm	B	Nei
3748	Vigelandmuseet S	Store gamle trær	Alm	C	Nei
3749	Vigelandmuseet Ø	Store gamle trær	Alm, ask, spisslønn	C	Nei
3750	Frognerparken S 7	Store gamle trær	Alm	B	Nei
3751	Frognerparken S 8	Store gamle trær	Alm	B	Nei
3752	Frognerparken S 9	Store gamle trær	Alm, ask	B	Nei
3753	Frogner stadion 1	Rik edellauvskog	Rasmark- og ravinealme-skog	C	Nei
3754	Monolitten N 6	Slåttemark		B	Ja
3757	Skøyenhaugen V	Store gamle trær	Alm	C	Nei

Lokal ID	Lokalitetsnavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Utvalgt naturtype
3758	Frognerparken S 10	Store gamle trær	Alm	C	Nei
3759	Frognerparken S 11	Store gamle trær	Alm	B	Nei
3760	Frognerparken S 6	Store gamle trær	Ask	C	Nei
3761	Frognerparken S 12	Store gamle trær	Alm	B	Nei
3764	Frognerbadet 1	Store gamle trær	Ask	C	Nei
3765	Frognerbadet 2	Store gamle trær	Alm	B	Nei
3766	Frogner stadion 3	Store gamle trær	Alm	C	Nei
3767	Frognerparken S 13	Store gamle trær	Andre treslag (parklind)	B	Nei

3.2 Artsmangfold – rødlistearter

Det aller meste av arealene i Frognerparken er kulturbetinget, og de fleste rødlisteartene som er registrert her (<https://artskart.artsdatabanken.no/>) av planter og sopp har sammenheng med forekomst av edelløvtrær. Til sammen er det innenfor området observert 6 rødlistete arter av karplanter, 5 sopp og 1 lav. Av dyrearter (ekskl. fugl) er registrert 2 pattedyr og 3 insekter.

Foruten edellauvtrærne ask og alm (begge EN) og lind (NT) er observert tre rødlistete, hjemlige urter: Hjorterot (NT) har en livskraftig populasjon på slåttemarka i åsryggen nordøst for Monolitten (lok. 3754) og forekommer i eng nord på Skøyenhaugen. Lodnefiol (EN) vokser i skogpartiet i Skøyenhaugen, lengst vest i undersøkelsesområdet, men er også angitt i Artskart på tilgrensende areal i den mer opparbeidete Frognerparken (unøyaktige angivelser?). Krattalant (VU) vokser i en liten etablert blomstereng øst i parken (Bård Bredesen pers. medd). Laven grådogglav (*Physconia grisea*, EN) er funnet i 2022.

Fem rødlistete sopparter er funnet i nyere tid på store gamle trær. Skrukkebevre (*Auricularia mesenterica*, NT) er rapportert fra fem ulike steder i parken tidligere, og arten ble også observert tre steder i denne undersøkelsen, knyttet til døde alm og ask og begunstiget av almesyke og askeskuddsyke. Tilsvarende gjelder almebroddsopp (*Hymenochate ulmicola*, VU, reg. i 2011), almekullsopp (*Hypoxylon vogesiacum*, NT, 2019), almeskinn (*Granolobasidium vellereum*, VU, 2024) og storkjuka (*Meripilus giganteum*, NT, 2012). I tillegg til disse nyere observasjonene er det et funn av trappepiggsopp (*Climacodon septentrionalis*, VU) fra 1925 («Frognerparken», belagt i soppsamlingen, NHM (O)).

Av pattedyr er rapportert piggsvin (NT, 2000) og nordflaggermus (VU, flere observasjoner). De tre rødlistete insektartene er almetjertvinge (*Satyrium w-album*, NT), almegulfly (*Cirrhia glvago*, NT) og vepsearten *Fenusa ulmi*, NT).

Dammene med nærliggende løvskog og store gamle trær gir gode jaktmuligheter for flaggermus, og trolig finner noen av dem også dagtilholdssteder i hulrom i de store trærne eller i bygninger i parken. Av rødlistearter er nordflaggermus (VU) registrert en rekke ganger, og det er potensial også for andre rødlistete arter. Dverg- og vannflaggermus (LC) er relativt tallrike på næringssøk ved dammene under egnede forhold.

Frognerparken er dessuten viktig for fugl, blant annet vannfugl knyttet til Frognerdammene, med observasjoner av mange rødlistearter. Av hekkende arter bør særlig sivhøne (VU) og sothøne (VU) nevnes, som begge har hekket i de to dammene i flere år. De fåtallige artene skogdue og vintererle (begge LC) hekker henholdsvis i hulrom i store trær og langs vassdraget.

Det er potensial for flere rødlistearter i død ved, særlig sopp, insekter og kanskje også moser. Moser er trolig aldri inngående studert i Frognerparken.

3.3 Fremmedarter

Observerte fremmedarter i Frognerparken er vist i Tabell 3, der kolonne med røde tall viser arter registrert av EB under feltarbeidet 2023. Data hentet fra <https://artskart.artsdatabanken.no/> i neste kolonne er ikke systematisk sjekket for eventuell overlapping, men mer overflatisk sammenlikning viser at dette i så fall i liten grad er tilfelle.

Det er interessant å se hvor avvikende de to resultatene er. Det som er lagt inn i Artsobservasjoner (evt. samlet til herbariet, NHM), synes i liten grad å ha fanget opp de aller vanligste fremmedartene, nemlig russekål, ullborre og ugrasklokke. Dette kan delvis ha sammenheng med at disse kan være relativt anonyme når de står enkeltvis med bare bladrosetter og enkeltblad. Men det er mer bemerkelsesverdig at de to førstnevnte ikke er lagt inn i Artsobs når de opptrer som så tallrike at de nærmest vokser sammenhengende over lengre strekninger. Dette gjelder ikke minst helt i nord, fra hovedparkeringsplassen i Middelthuns gate og vestover mot Vestre gravlund. Det er likevel i utkantområdene og i de få arealene av restnatur som de fleste fremmedartsfunn er gjort.

Flere av observasjonene i Artskart synes også å være registrering av hageplanter i eller svært nært blomsterbed/ hageanlegg (jf. duftskjærsmin) eller trær i alleer (platanlønn). For arter i kategoriene PH og LO (ikke behandlet her) er det påfallende hvor mye som er lagt inn av mer «eksotiske» arter som neppe kan ha vokst langt fra blomsterbedene. Vårartene russeblåstjerne og hagerelkespore er imidlertid ikke fanget opp under feltarbeidet i 2023, siden det aller meste av registreringene ble gjort senere i vekstsesonen.

Hovedinntrykket er at det sentrale parkområdet med alleer er såpass godt og jevnlig stelt at antall forekomster av fremmedarter med høy og svært høy økologisk risiko er relativt lavt. Dette gjelder også plenkanter mot gangveier. Fremmede plantearter er likevel en stor utfordring i deler av parken. Dette gjelder først og fremst russekål, ullborre og hvitdodre. Flere av de største forekomstene av disse er bekjempet systematisk gjennom sommerhalvåret. Det viser seg stadig at flere arter i disse kategoriene sprer seg mer enn man tidligere trodde, og spesielt der det dumpes hageavfall (Figur 4). En del av disse har sannsynligvis spredd seg til undersøkelsesområdet og flere vil trolig bli problemarter i framtida.

Viktig er at enkelte av de mest beryktede og problematiske fremmedartene synes å være fraværende eller svært fåtallige i dag. En av de største problemartene i Frognerparken har vært kjempbjønnkjeks (SE), en art som har blitt systematisk bekjempet i hele Oslo gjennom mange år. Den hadde ganske store forekomster, ikke minst nordvest i parken. I tillegg er arten tidligere registrert hhv. innerst (NØ-enden) ved den nordre Frognerdammen og på sørsida av den søndre. Arten ble ikke funnet under undersøkelsen i 2023 og heller ikke da vegetasjonsbeltet langs Frognerelva inkludert dammene ble undersøkt i 2022 (Bendiksen 2024). Bekjempelsen har i sum vært svært vellykket i både i Frognerparken spesielt og i Oslo generelt, men det er likevel for tidlig å si at arten er utryddet. Flere forekomster i parken er bekjempet inntil for 3-4 år siden, og både i 2022 og 2023 er det rapportert om funn i eller rett utenfor området.

Slåttemark og skogkanter nord for Monolitten har store forekomster av hvitdodre (SE), som bekjempes årlig (Bård Bredesen pers. medd). Det er stor risiko for videre spredning. I Skøyenhauken vokser en middels stor forekomst av dagfiol (HI) (Bård Bredesen pers. medd.)

Kanadagullris (SE), er en av Oslos verstinger, som en fremmedart som har bredt seg uhemmet og dekker store arealer i kommunen (Figur 5). Den ble registrert med tre mindre forekomster under undersøkelsen i 2023 og er fra tidligere ikke registrert i Artskart. Den vokste bl.a. langs gangveien helt i nordvest, vestover fra inngang Middelthuns gate. Flest individer ble observert under sklie (det meste dratt opp) lengst nordvest innenfor Frognerbadets areal.

Hagelupin (SE) ble kun sett ett sted (få skudd), i en blomsterrik skråning rett på nordsida av gangveien, svingen ved Volvat terrasse, trolig spredt fra blomsterbed i bebyggelsen i nærheten. Parkslirekne-gruppen (SE) er ikke registrert innenfor parken, men parkslirekne er angitt med et funn fra 2016 i øverste del av Frognerbekkdalen i 2016. Forekomsten ble imidlertid ikke observert da vassdraget ble undersøkt i 2022, men bør ettersøkes på nytt. En forekomst fra 1997 nær områdegrensa ved gangvei helt i nordvest (øst for Skøyen skole) kan være fjernet, men bør sjekkes opp. Kjempespringfrø og mongolspringfrø (begge SE) har ingen funn innenfor parken, men også disse er tidligere funnet lenger ned i Frognerbekkdalen.

Det ble gjort ti observasjoner av platanlønn utenom alleer/plantinger, der treslaget er plantet i stort omfang. Men det er sikkert betydelig flere, og frøspredningen kan bli mer omfattende etter hvert som de plantede trærne blir eldre. Det dreier seg stort sett om slanke, yngre individer, og tettheten synes ikke veldig forskjellig fra andre tilsvarende områder og uten store platanlønnalleer. Men det må antas at alle trærne bidrar noe til spredning både innenfor og utenfor parken. Mispler er særlig knyttet til restskog og i omtrent samme omfang som ellers i kommunen.

Konklusjonen er at bekjempelsen av fremmedartene må fortsette og at det må holdes oppsyn for å unngå at uønskete arter kommer inn eller kommer tilbake (spesielt kjempebjønnekjeks). Russekål bør jevnlig fjernes, selv om dette vil være noe ressurskrevende. Ullborre og ugrasklokke vil trolig være vanskeligere å bekjempe systematisk. De få forekomstene som er av kanadagullris og hagelupin bør fjernes, inkludert dem som vokser like utenfor parkarealet og fort vil kunne spre seg inn (særlig observert i skråningene mot Volvat terrasse, der det noen steder også er tømt hageavfall, som bør fjernes). Det samme er naturlig å gjøre med andre arter med kjente enkeltforekomster. «Skogområdene» inkludert Skøyenhaugen bør jevnlig undersøkes og fremmedarter fjernes, der blant annet mispler bør utryddes.

Figur 4. Hageavfall, dumpet fra Volvat terrasse. Denne type praksis bidrar til spredning av fremmede arter. Foto: Egil Bendiksen.

Tabell 3. Fremmedarter med høy og svært høy økologisk risiko, samt andre problemarter, registrert i Frognerparken, se også Artskart (<https://artskart.artsdatabanken.no/>).

Latinsk navn	Norsk navn	Kat- teg.	Antall EB	Antall i Artskart	Sum	Hypighet
	Dagfiol	SE				Fåtallig*
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Platanlønn	SE	10	6	16	Vanlig*
<i>Aegopodium podag- raria</i>	Skvallerkål	-	4		4	Spredt
<i>Arctium tomentosum</i>	Ullborre	SE	15	2	17	Vanlig
<i>Armoracia rusticana</i>	Pepperrot	HI		1	1	Sjelden
<i>Aruncus dioicus</i>	Skogskjegg	SE		1	1	Sjelden
<i>Barbarea vulgaris</i>	Vinterkarse	-	2		2	Fåtallig
<i>Berteroia incana</i>	Hvitdodre	SE	2		2	Lokalt tallrik
<i>Bunias orientalis</i>	Russekål	SE	12	1	13	Lokalt tallrik
<i>Campanula rapuncu- loides</i>	Ugrasklokke	HI	11		11	Vanlig
<i>Corydalis solida</i>	Hagelerkes- pore	SE		1	1	Fåtallig
<i>Cotoneaster bullatus</i>	Bulkemispel	SE	1		1	Fåtallig
<i>Cotoneaster divarica- tum</i>	Sprikemispel	SE	2	1	3	Sjelden
<i>Cotoneaster lucidum</i>	Blankmispel	SE	7		7	Vanlig?
<i>Cyanus montanus</i>	Honningknop- purt	SE	1		1	Sjelden
<i>Epilobium ciliatum</i>	Ugrasmjølke	SE	1		1	Sjelden?
<i>Geranium phaeum</i>	Brunstorke- nebb	HI		1	1	Sjelden
<i>Reynoutria japonica</i>	Parkslirekne	SE		1	1	Evt.
<i>Heracleum mante- gazzianum</i>	Kjempebjønn- kjeks	SE		3+	Nå: 0	Sjelden
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Hagelupin	SE	1		1	Sjelden
<i>Lysimachia punctata</i>	Fagerfredløs	SE		1	1	Sjelden
<i>Melilotus albus</i>	Hvitsteinklø- ver	SE	1		1	Fåtallig
<i>Melilotus officinalis</i>	Legesteinklø- ver	SE	1		1	Fåtallig
<i>Othocallis siberica</i>	Russeblå- stjerne	HI		3		Fåtallig?
<i>Solidago canadensis</i>	Kanadagullris	SE	3		3	Spredt
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	Rognspirea	SE	1		1	Tilfeldig
<i>Spiraea</i> sp.	-spirea	?	2		2	Fåtallig
<i>Symphoricarpos laevigatus</i>	Snøbær	HI	2		2	Fåtallig
<i>Syringa vulgaris</i>	Syrin	SE		1	1	Fåtallig/sjel- den
<i>Taxus x media</i>	Hybridbarlind	SE	1		1	Fåtallig

Figur 5. Grenseområde, li mot Volvat terrasse med kanadagullris. Foto: Egil Bendiksen.

3.4 Muligheten for økt mangfold av insekter i Frognerparken

Store deler av Frognerparken fremstår som nokså steril med tanke på egnede insektlokaliteter. De fleste trærne fremstår som relativt friske og unge rundt sentrale deler av Vigelandsanlegget. Det generelle inntrykket er at det er store arealer med skjøttet plen, og alleer med relativt friske parktrær. Det er også en betydelig andel hageplanter og ikke-stedegen vegetasjon. Dette gjelder hovedsakelig Vigelandsanlegget og de sentrale delene av Frognerparken.

For øvrig er det i forbindelse med dammene, og de mer perifere delene av Frognerparken (som for eksempel langs Frognerelva), potensial for å tilrettelegge for økt entomologiske diversitet (Figur 6). Det er hovedsakelig tre typer habitater som man naturlig kan legge til rette for i Frognerparken, og dermed øke mangfoldet av insekter.

Figur 6. Gul farge er forslag til blomsterenger, brun farge, forslag til området hvor død ved kan akkumulere og hvor man evt. kan etablere trekirkegård. Grønn skravur er tidligere registreringer fra naturbase. Figuren er bare delvis veiledende, og den nordligste stripa i åsryggen nordøst for Monolitten er inkludert i naturtypepolygonen her som rik edellauvskog, siden det er en overgangssone her der det blir et valg hva man klassifiserer som og eventuelt gjør i forbindelse med en skjøtelsesplan.

Store, gamle og hule trær

Store, gamle og hule trær er et svært viktig element for biologisk mangfold av insekter, og som det ligger til rette for å øke mengden av i et parkanlegg som dette. Spesielt viktig er parktrær som mulig levested for varmekjære, vedlevende insekter, siden trærne i parken generelt er relativt soleksponert (Figur 7).

Man bør ha dette i tankene ved beskjæring og skjøtsel av trærne, slik at man i minst mulig grad fjerner død ved på trærne i den grad det lar seg gjøre. Samtidig vil beskjæring ofte gi økt tilgang for råtesopper og medføre hulheter på sikt, slik at en beskjæring i seg selv kan være ønskelig for å få forgang i en slik prosess. I et parkanlegg som dette vil det naturligvis være en avveining mellom døende trær og sikkerheten til besøkende.

Mange av trærne i Frognerparken er omtalt i kap. 4, og det henvises til faktaarkene her for vurdering av hvilke trær som er av størst betydning for biologisk mangfold i Frognerparken.

Figur 7. Eksempel på et soleksponert asketre med en god del død ved (som trolig skyldes askeskuddsyke, lok. 3760). Foto: A. Endrestøl.

Liggende og stående død ved

Død ved i ulike nedbrytningsstadier og med ulik soleksponering er viktig for å øke mangfoldet av insekter. I all hovedsak er det lite død i Frognerparken, men noe i forbindelse med utløpet av Frognerdammen og langs Frognerelva (Figur 8).

Figur 8. Liggende død i nærheten av Frognerbadet (t.v.). Stående og liggende død ved ved Frognerelva (t.h.). Foto: A. Endrestøl

I et parkanlegg som dette vil man trolig årlig samle opp store mengder død ved som følge av beskjæring og eller fjerning av hele trær. Man bør derfor opprette en eller flere ekstra kirkegårder for døde trær, der de største stammedelene samles opp istedenfor at de kjøres vekk. Det bør være et sted hvor man kan lagre mer soleksponert død ved (se Figur 9), og et sted der den døde veden kan lagres noe mer skyggefullt. Arealer langs Frognerelva kan trolig være egnet til dette.

Figur 9. Insekthotell i Frognerparken. Det er flott at man har tiltak for å sikre overvintringen av en del arter av veps og bier. Disse vil også få det bedre om man tilbyr noe i sommerhalvåret, nemlig blomsterenger. På bildet ses for øvrig to fremmede planter i kategorien svært høy risiko (SE) – syrin i øvre og venstre del av bildet og honningknoppurt nede til høyre. Foto: A. Endrestøl

Blomsterenger

Blomsterenger er svært viktige insektlokaliteter, spesielt i et urbant område som dette, hvor blomsterressurser er en mangelvare for mange insekter. Blomsterenger er i seg selv leveområder for en rekke arter, men vil også være matfatet for en rekke andre arter (for eksempel vedlevende biller). Det er store muligheter til å skjøtte områder slik at man får flere blomsterrike områder i Frognerparken. (se f.eks. Figur 10).

Det åpne blomsterengpartiet på åsryggen nordøst for Monolitten, tidligere klassifisert som hagemark (hele kollen) er nå skilt ut som slåttemark (kap. 4, lok. 3754). Resten er skilt ut som rik edellauvskog. Her slås det jf Bymiljøetaten hyppig i et 2 meter bredt belte mot gangveien, mens resten av arealet skjøttes med slått til ulik tid. Her har man lagt til rette for blomstereng langs hele kollens sørøstside, samtidig som man har et skjøtselsregime som også bekjemper den fremmede planten hvitdodre. Under lokalitetsbesøk var det slått allerede 15. juni, som kanskje var i tidligste laget. (Figur 14, Figur 15).

Det er en rekke kanter som utmerket kunne blitt slåtteenger med den rette typer skjøtsel (Figur 11, Figur 12, Figur 13, Figur 14). Mange av områdene slås derimot enten som plen eller for tidlig i forhold til blomstring (Figur 11, Figur 14). Den 15. juni ble det observert at en rekke områder ble slått som allerede var i blomstring. Utfordringen er å bekjempe planter som dominerer i næringsrike miljøer og/eller fremmede planter. Skjøtselen bør tilpasses dette ved å fjerne slått gress for å hindre gjødselseffekten, og samtidig prioritere tidspunktet for slått slik at det mest effektivt bekjemper fremmede arter på de arealene hvor det er behov for det. Det vil i tillegg være fint om man kan ha en rullerende slått, og la ulike arealer ha ulik behandling gjennom sesongen slik at det alltid vil være arealer med blomsterressurser. Hyppigheten av slått kan gjerne være høyere gjennom en sesong dersom målet er å utarme arealet for å tilrettelegge for økt plantediversitet (men da må gresset fjernes).

Derimot ble det i september observert at det som del av skjøtselsregimet er etablert en kategori kløvereng (Figur 15). Det innebærer at man slår gresset sjeldnere, iallfall i andre del av sesongen. Disse områdene, gjerne slake skråninger som ved Monolitten, framtrer som vakre blomsterenger dominert av et utvalg høstblomstrende arter. Særlig dominerende er ryllik, som blomstrer svært lenge og ofte langt utover seinhøsten. Dette ble også observert på lokaliteten skilt ut som slåttemark i åsryggen nordøst for Monolitten, lok. 3754, samt i skråningene på nordsida av den nordre Frognerdammen.

For mer målrettet etablering av blomsterenger foreligger flere muligheter, f.eks. innsåing av utvalgte ville plantearter, som har vært vellykket på Hølaløkka, langs Alna på nedre Grorud. Dette er en prosess som handler om å etterlikne de artsrike slåttemarkene som generelt stort sett har gått tapt. Denne type tiltak har blitt svært populært og er blant annet omtalt hos Svalheim et al. (2018, 2019). Denne omformingen av plen skjer for tida både i parker i regi av offentlige etater og i private hager. Det er en prosess å bygge opp, men når enga er etablert, slås den oftest bare én gang i sesongen, etter at de fleste arter har blomstret.

Ved slått av slike blomsterrike engarealer, kan man flytte gresset, hindre gjødsling, og videre få brukt frøressursene til å etablere ytterligere arealer (se f.eks. <https://storymaps.arcgis.com/stories/3fa39940d06344ecb0b9de85e9fbb636>).

Figur 10. Et lite område med etablert blomstereng som er gjerdet inn. Her er det jf. Bymiljøetaten en rekke kravstore engplanter, men de de siste årene har området blitt mer gressdominert. Bildet er tatt 15. juni. Foto: Anders Endrestøl.

Figur 11. Eksempel på slått langs Frognerdammens sørside. Her kunne man med fordel ha ventet lenger med å slå. Deretter må den slåtte vegetasjonen fjernes for å utarme arealet og øke plantediversiteten. Foto: Anders Endrestøl.

Figur 12. Kanskje kunne man hatt en trekirkegård her på nordsiden av Frognerelva? I deler av disse liene kunne vegetasjonen også fått stå senere i sesongen som «kløvereng». Foto: A. Endrestøl

Figur 13. Blomstereng under kategori «Kløvereng», slik den fremtrær 7. sept. Midt i juni var det slått her. Foto: Egil Bendiksen.

Figur 14. Langs denne kollen nordøst for Monolitten skjøttes det som blomstereng. Jf. Bymiljøetaten slås det her i slutten av juni - begynnelsen av juli for å bekjempe fremmedarten hvitdodre. Bildet er tatt 15. juni, og arealet var da allerede slått. Foto: A. Endrestøl

Figur 15. Skilt som opplyser om kløvereng, nær Monolitten 7. sept. Foto: Egil Bendiksen

4 Naturtypebeskrivelser – faktaark

740 Skøyenhaugen - Rik edellauvskog verdi B

Innledning: Lokaliteten ble opprinnelig registrert av NINA v/Egil Bendiksen 21. nov. 2003 som en del av kommunens første kartleggingsrunde av biologisk mangfold. Avgrensning og beskrivelse ble forrige gang oppdatert i 2020 av Anders Thylén og Hanne Haugen, BioFokus, basert på feltarbeid 17. april 2020 (Thylén mfl. 2022). Dette er gjort i forbindelse med kartlegging som grunnlag for skjøtelsesplan på oppdrag fra Bymiljøetaten i Oslo. Enkelte endringer og tillegg er gjort her etter at området igjen ble undersøkt, 7. sept. 2023, NINA v/Egil Bendiksen, ifm. undersøkelse av Frognerparken for Bymiljøetaten. Området er også befart bl.a. av Norconsult i 2015 ved vurdering av tiltak i forbindelse med Fornebu-banen. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper fra 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Skøyen i Ullern bydel i Oslo. Den omfatter et skogparti vest for Monolitten og Hjulet i Vigelandsparken og strekker seg ned til nordre del av blokkene på Casinetto. Lokaliteten ligger i boreonemoral sone. Berggrunn er klassifisert som leirskifer (øst) og kalkstein (vest), med overliggende løsmasser av typen marine avsetninger og forvittringsmateriale (lett synlig omkring den grunnlendte toppryggen). Terrenget er småkupert, med noen partier bestående av grunnlendt mark og kalkberg i dagen, og andre partier med dyper jordsmønn av moldjord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik edellauvskog, men uten tydelig utforming. Mindre innslag av kalkedelløvsskog forekommer på ryggene. Iht. NiN er området dominert av lågurtskog, med mindre innslag av bærlyng-kalklågurtskog på grunnlendte rygger. Tresjiktet er relativt tett av edellauvtrær. Ask og spisslønn dominerer, iblandet noe alm, morell og eik, og i et nedre sjikt hassel. I tillegg finnes en og annen furu og osp, samt en ansamling større gran i vest. Det vokser noen større individer av bøk i sørenden av lokaliteten (observert etter 2003?). Edellauvtrær av grovere dimensjoner finnes spredt innenfor området, bl.a. spisslønn (opptil 70 cm), ask (ca. 60-70 cm) og eik (opp mot 60 cm brysthøydiameter). Det er spredte forekomster av død ved i varierende dimensjoner, bl.a. en askelåg på ca. 45 cm i diameter. Et sted er det deponert en del granlæger. I busksjiktet er det registrert alperips, hegg, fremmede mispler, nyperoser og berberis. Feltsjiktet er relativt ugraspreget, med arter som løkurt, kratthumleblom, stornesle, skvallerkål, svaleurt og vårpengeurt, men her vokser også edelløvsogsarter som vårkål, blåveis, hundekveke, hengeaks, nyresoleie, liljekonvall, kantkonvall, gullstjerne, skogfiol og hvitveis. I nord er det inkludert en mindre kalktørreng. Frisk rik edelløvsskog er rødlistet som nær truet (NT) og kalkedellauvskog som sterkt truet (EN).

Artsmangfold: Lodnefiol (EN) er registrert nord (kalktørrenga) og øst på lokaliteten, senest 2019. Det ble ved befaring i 2020 funnet én rosett, i tillegg en trolig hybrid (bakkefiol-lodnefiol), på kollen øst på lokaliteten. Samme sted ble det i 2015 registrert hele 25 individer (2023: trolig for seint i sesong evt. å finne disse). På søndre del av lokaliteten vokser gulveis. Av sopp er det funnet bl.a. hasselkjuke (*Dichomitus campestris*) på hassel, skrukkeøre (*Auricularia mesenterica*, NT) (2023) på alm/askelæger, almeskinn (*Granulobasidium vellereum*, VU) (2024), svovelkjuke (*Laetiporus sulphureus*) (2023) og rustkjuke (*Phellinus ferruginosus*) (2003) på død løvved. Lokaliteten kan også huse sjeldnere, jordboende sopper knyttet til hassel og eik (bør kartlegges nærmere). Det ble i 2020 observert dvergspett. Av moser er det registrert putehårstjerne (*Syntrichia ruralis*), og det vurderes å være et visst potensial for kalkkrevende moser på fram-springene av kalkholdig berg. Ved kartleggingen i 2015 ble mosefloraen vurdert som nokså artsfattig, og epifyttisk lavflora på eldre trær som artsfattig. På kalktørrenga i nord er det bl.a. registrert tysk mure og spredte forekomster av hjorterot (NT). De største verdiene i lokaliteten er knyttet til forekomstene av lodnefiol, samt forekomster av død ved og eldre edellauvtrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er sterkt preget av menneskelig bruk, bl.a. er det deponert gamle gravsteiner fra Vestre gravlund sentralt på lokaliteten. Grunnen i denne delen ser også ut å bestå av fyllmasser, som også synes å være tilfelle flere andre steder. Lengst nordøst er det et avflatet område, som dels er innenfor eiendommen som utgjør Frognerparken. Her er det en lund av høye, men slanke alm og mye osp. Et stort areal i den nordlige delen er på historisk kart (<https://kart.finn.no>) 1937 helt åpent jordbruksareal. Her følges det opp nå med tiltak som har til hensikt å tilbakeføre noe av dette til slåttemark. I sørenden av lokaliteten er det etablert en liten lekeplass, i tillegg til en kryssende asfaltert gangvei. Det er betydelig slitasje etter lek og ferdsel på store deler av lokaliteten med også flere stier.

Fremmede arter: Det har tidligere vært ganske store mengder med kjempebjønnekjeks i området. Arten ble ikke gjenfunnet ved registreringer i 2015 eller 2020, men er ifølge Artskart registrert i 2018 (K. Isaksen) og skal være sett i 2020 (B. Bredesen pers.medd.). For øvrig forekommer noe russekål (SE), platanlønn (SE), blankmispel (SE) og ellers sprikemispel (SE), hagelerkespore (SE), vårpengeurt (PH) og russeblåstjerne (HI). På enga i nord vokser tysk mure (PH), ganske mye ullborre (SE) og en middels stor forekomst med dagfiol (HI). Det ble i 2019/2020 plantet påskelilje ved den ene lodnefiolforekomsten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten ligger i et tettbebyggt område, med store naturverdier knyttet til restbiotoper med edellauvskog, kalkrik mark og spesielle artsforekomster. Lodnefiol forekommer i små bestander spredt i området.

Verdivurdering: Området utgjør et interessant og middels artsrikt naturområde, med enkelte kalkkrevende arter, verdifulle artsforekomster knyttet til død ved og en sterkt truet karplante (lodnefiol). Lokaliteten er sterkt påvirket av slitasje og ulike aktiviteter, men det har likevel en del kvaliteter knyttet til store, gamle trær/død ved. Lokaliteten gis verdi som viktig (B). På grunn av forekomst av sterkt truet art kunne A-verdi vært aktuelt, men forekomstene er små, og områdets edellauvskogskvaliteter begrenset.

Skjøtsel og hensyn: Arealer er per i dag sterkt utsatt for både slitasje fra lek og ferdsel og for tilfeldige inngrep, og det bør fremover være et mer bevisst hensyn til områdets kvaliteter. Om mulig bør en også prøve å kanalisere ferdsel for å unngå slitasje over store deler av området. Avfall bør ryddes opp. Enga i nord bør opprettholdes ved slått, med fjerning av plantematerialet etter slått og rydding av krattoppslag. Her er det satt i gang tiltak. Bekjempelse av fremmede planter med økologisk risiko og fjerning av annen uønsket vegetasjon (løkurt, hundekjeks mm) er også nødvendig for å beholde områdets kvaliteter. Området kan for øvrig i stor grad få utvikle seg fritt.

Raspskjellsopp (*Pholiota squarrosa*)

1782 Frognerparken: Monolitten N 1 – Rik edellauvskog Verdi B

Innledning: Registrert 11. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA i forbindelse med. naturtypekartlegging i Frognerparken, Oslo, på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Lokaliteten er opprinnelig lagt inn som en hagemarkslokalitet av Biofokus (dav. Siste Sjanse) v Terje Blindheim i 2004, men da som en samlelokalitet for hele ryggen, inkludert engareal (som nå er skilt ut som egen naturtypelokalitet), og uten spesiell omtale av skogdelen. Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av en grunnlendt og skogkledd rygg nord for Monolitten i Vigelands-/Frognerparken i Oslo. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av forvittringsmateriale. Her er også en vulkansk gang, som klart må være årsak til ryggdannelsen og som antakelig utgjør mesteparten av den underliggende berggrunn. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I lia mot øst vokser rik edellauvskog med bl.a. hasselkratt, spisslønn, ask, alm og mindre eik. Trærne her har stort sett et ungt preg. Her er det relativt tjukt jordsmonn og god moldjord. Bunnvegetasjonen er sparsomt utviklet, men det fins liljekonvall og ellers bl.a. korsknapp, kratthumleblom og lundrapp. Mot toppen av ryggen blir det gradvis mer grunnlendt og til slutt nakne bergflater, som samtidig fører jevnt over i de åpne engene på nabolokaliteten i sør. På ryggen vokser blant annet mye stankstorkenebb, blåklokke, alperips og nyperose, dessuten en tujamose (*Thuidium* sp.). Dvergmispel er funnet i 1995 (<https://artskart.artsdatabanken.no/>). Vestsida av ryggen er svært bratt med til dels nakent berg. I kanten nederst er det en sone på noen få meter før plenene i vest starter. Her er tre store trær; alm, eik og ask skilt ut som egne naturtypelokaliteter, det samme gjelder ei stor eik på tverrenden helt i nord. Det er ellers en god del ugraspreg og innslag av fremmedarter, særlig på toppen.

Artsmangfold: Det er ikke funnet rødlistearter utenom ask og alm, begge EN, men nevnes skal funn av soppartene silkemusserong (*Tricholoma columbetta*), eikeriske (*Lactarius quietus*), ospeslørsopp (*Cortinarius lucorum*) og stanksopp (*Phallus impudicus*).

Bruk, tilstand og påvirkning: En umerket sti går gjennom lokaliteten over toppryggen, som ellers er preget av en del slitasje og ugras i et mye brukt parkområde.

Fremmede arter: platanlønn (SE), blankmispel (SE), hybridbarlind (SE) og sprikemispel (SE) ble registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er den største av to mer naturnære restområder innenfor selve Frognerparken, Det er dessuten kort avstand over til et annet litt større restskogområde, Skøyenhaugen på vestsida av skulpturen Livshjulet, lenger vest.

Verdivurdering: Området utgjør et interessant og diversert naturområde. Lokaliteten er sterkt påvirket av slitasje og ulike aktiviteter, men den har likevel en del kvaliteter knyttet til store, gamle trær og typen edellauvskog, som er en rødlistet naturtype (frisk rik edellauvskog, NT). Lokaliteten gis verdi som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Ferdsel her er viktig tilbud og eneste i parken for tur på sti i mer naturlige omgivelser. Stien her kanalisere slitasjonen til den grunnlendte toppryggen. Viktigste er bekjempelse mot fremmedarter og annen uønsket vegetasjon for å styrke områdets kvaliteter. Området bør for øvrig i stor grad få utvikle seg fritt, slik at det etter hvert blir eldre og større trær samt akkumulering av dødved, som det er lite av i dag.

2957 Frognerparken, Madserud Ø 1 Store gamle trær – Alm Verdi B

(tidligere navn: Frognerparken SV I)

Innledning: Lokalteten er kartlagt av Maria K. Hertzberg (BioFokus) våren 2019 (Høitomt et al. 2019, under navnet Frognerparken SV I). Registreringen var en del av en større eikekartlegging i Oslo i regi av Bymiljøetaten. Treet er igjen registrert av Egil Bendiksen, NINA, 7. sept. 2023 i forbindelse med undersøkelse av naturverdier i Frognerparken på oppdrag for Bymiljøetaten. Treet som ble registrert som sterkt svekket i 2019, var dødt i 2023. Hertzberg sin tekst nedenfor er justert som følge av dette. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedarts-kategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten befinner seg i en sørøstvendt skrent i det sørvestre hjørnet av Frognerparken, litt opp fra bekken som renner fra den søndre Frognerdammen og ned mot Madserud sykehjem. Treet står relativt åpent til. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær med utforming alm. Omkretsen på treet er på ca. 370 cm til sammen, men stammen deler seg i 6 deler ca. 0,5-1 meter over bakken. Sprekebarken er rundt 1,5 cm dyp. I 2019 ble det registrert at treet ikke hadde synlige råteskader eller hulldannelse, men at treet var så og si dødt og med forholdsvis mye død ved i krona. Det ble konstatert at almen så ut til å være rammet av

almesyke, hvor barken skaller av og kun noen veldig få bladknopper sees. Pr. sept. 2023 ble det fastslått at treet var dødt og i stor grad avbarket, men fortsatt stående.

Artsmangfold: Skrukkebevre (*Auricularia mesenterica*, NT) ble i 2023 observert i rikelig mengde på stammen (se foto).

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet var noe beskåret i nyere tid.

Fremmede arter: Ingen informasjon.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten befinner seg i Frognerparken, en større park med mye store gamle trær. Dette gjør at spesialiserte arter knyttet til gamle edellauvtrær har større sannsynlighet for å leve her eller etablere seg i dette området i nær fremtid, enn om trærne sto mer spredt og isolert plassert. Edellauvtrærne i dette området er derfor mer verdifulle for det biologiske mangfoldet som følge av tilstedeværelsen av de andre trærne.

Verdivurdering: Tekst fra 2019: «Relativt stort flerstammet almetre med dødvedkvaliteter, men uten synlige hulldannelse. Sprekkebarken er halvgrov. Ingen funn av rødlistede arter og potensialet for artsforekomster av kravfulle arter vurderes som lavt til middels. Treet er noe beskåret i nedre kronehalvdel, men er ellers intakt og lite påvirket av andre menneskelige inngrep. Almen befinner seg i et område med flere store gamle trær.» Fire år etter og etter at treet var dødt ble altså rødlistearten skrukkebevre (*Auricularia mesenterica*, NT) funnet. Etter hvert som nedbrytningen fortsetter, vil det kunne etablere seg interessante arter av bl.a. sopp og insekter. Dette kombinert med treet's størrelse tilsier at verdien heves fra tidligere C til B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Det har tidligere vært praksis og filosofi at eneste sikre måten å bekjempe almesyke på er å fjerne og destruere angrepne trær så raskt som mulig. Dette for å hindre sykdommen i å spre seg til andre steder eller friske trær i nærheten. I senere tid har man i stedet fokusert på å vaksinere eldre, friske almer mot almesyke, ett eget program som skal fungere ganske bra. I Frognerparken er dette blitt gjort i stort omfang. Praksis ser også ut til å innebære at også døde trær etter almesykeangrep kan bli stående til gunst for biologisk mangfold avveid mot sikkerhet og med eventuelle beskjæringer som kan forlenge at de blir stående.

3699 Frognerdammene N III Store gamle trær – Eik Verdi C

Innledning: Lokaliteten ble registrert 19. mai 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Frognerparken, i vestlige del og helt ute på kanten av østre/nordre dam, ca. 25 m fra hovedbroa innover i parken. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av ei stor eik. Treet deler seg i to sprikende hovedstammer alt i knehøyde, brysthøyde-omkrets på hhv. 215 og 220 cm, og har følgelig svært vid krone. Sprekker i barken har en dybde på 2 til 4 cm. Det er plen omkring og en del ugras nærmest stammen. Mosedekke forekommer rikelig langt oppover stammen, fortrinnsvis på skyggesida. Det er spredt med døde smågreiner i krona, men treet er vitalt og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter er registrert på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter noen få, eldre beskjeringsmerker.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store eiker og andre edellauvtrær, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Treet har ingen råteskader av betydning eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjerres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjerres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av treet som kan påvirke det negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggteknisk forskrift). Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3702 Monolitten N V Store gamle trær – Eik Verdi C

Innledning: Lokalteten ble registrert 31. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlisterkategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, helt nord på skogkledd rygg nordøst for Monolitten. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger, i kant mot berglendt areal med forvitningsmateriale. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av ei stor eik med omkrets på 201 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 2,5 cm. Sidegreiner starter i ca. 2 m høyde. Det er en del mose spesielt omkring forgreiningspunkter og dekke av grønnalger nær basis. Ellers fins spredt bristlav (*Parmelia sulcata*). Det er spredt med døde smågreiner i krona (en gul barksoppart observert på avstand), men treet er vitalt og uten observerte hulrom. Det er plen omkring og en del ugras nærmest stammen. Treet vokser enslig noen meter fra skogkant, der det er flere edle lauvtrær og også mindre eikeindivider. Lystilgangen er relativt god.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter er registrert på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter noen eldre beskjæringer, også under dagens laveste forgreiningspunkter.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store eiker og andre edellauvtrær, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Treet har ingen råteskader av betydning eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi). Med omkrets på over 200 cm oppfylles kravene til utvalgt naturtype hul eik, jf. forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html). Forskriften omfatter også store eiker som ikke har utviklet hulrom ennå. Det skal tas særlige hensyn til utvalgte naturtyper ((naturmangfoldloven § 53).

Skjøtsel og hensyn: Eika burde fristilles enda litt mer ved å fjerne noe kratt av spesielt spisslønn og alm. Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av treet som kan påvirke det negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggteknisk forskrift). Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3703 Frognerparken S 1 Store gamle trær – (ask, alm) Verdi B

Innledning: Lokaliteten ble registrert 19. mai, 11. aug. og 13. nov. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Frognerparken, nordvest for Hovedporten ved Kirkeveien. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en samling på to store ask og stor alm (en mindre spisslønn vokser imellom). Asketrærne har omkrets på hhv. 337 og 265 cm og almen 387 i brysthøyde. Grove greiner starter i 5-6 m høyde på asketrærne. Almen greiner seg til fire hovedstammer fra ca. 1,8 m. Trærne har utpreget grov bark, dybde opptil 3 (3,5) cm. De vokser skyggefullt blant andre trær i slak, sørvestvendt helning, men rager opp i lyset med sin høyde. Omkring stammebasis er det mye strø, og ellers ugraspreg. Almen vokser omringet av først og fremst plantede *Rhododendron*. Mosedekning er høy. Det er ingen døde partier av betydning, trærne er vitale og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Ask og alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av hhv. askeskuddsyke og almesyke. Store trær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter

og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten, men flere hattsopper ble registrert på almen; raspskjellsopp (*Pholiota squarrosa*), stor klynge helt i basis og vintersprø-sopp (*Homophron cernuum*) fra basis og et stykke oppover.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter flere beskjeringer. Trærne vokser langs/imellom noen mindre tursti/turveitraseer litt utenfor det mest beferdete arealet i parken. Nær ved er et felt hvor det er plantet bl.a. flere *Rhododendron*-busker.

Fremmede arter: Ugrasklokke (HI) og også (trolig) ullborre (SE) vokser nær stammen. Ellers fins også problemarten skvallerkål i nærheten.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange ask, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Særlig to av trærne har store dimensjoner godt over terskelverdi for middels vekt, og det er kort avstand til lokaliteter med samme treslag. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjerres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjerres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre røttene stor skade, noe som kan føre til svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt trærne. Kontakt evt. Bymiljøetaten for mer informasjon.

3729 Monolitten N II Store gamle trær – Eik Verdi C

Innledning: Lokalteten ble registrert 31. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, i kanten av skogkledt rygg nordøst for Monolitten. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Her er også en vulkansk gangbergart, som klart må være årsak til ryggdannelsen. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av ei stor eik, omkrets 232 cm. Sprekker i barken har en dybde på 1,5-2 cm. Omkring stammebasis er det bare strø, men det er bare ca. 3 m ned til plenkant. Treet vokser svært nær et bergparti som utgjør vestre kant av ryggen, og både dette og en del trær omkring, blant annet større ask, gjør lokaliteten relativt skyggefull. Det er sparsomt mosedekke i nedre del, fortrinnsvis på skyggesida. Eikeriske (*Lactarius quietus*) ble funnet som mykorrhizapartner nær treet. Dette er en nøysom art, som indikerer nokså næringsfattig jordsmonn. Det er ingen døde partier av betydning, treet er vitalt og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter er registrert på lokaliteten.

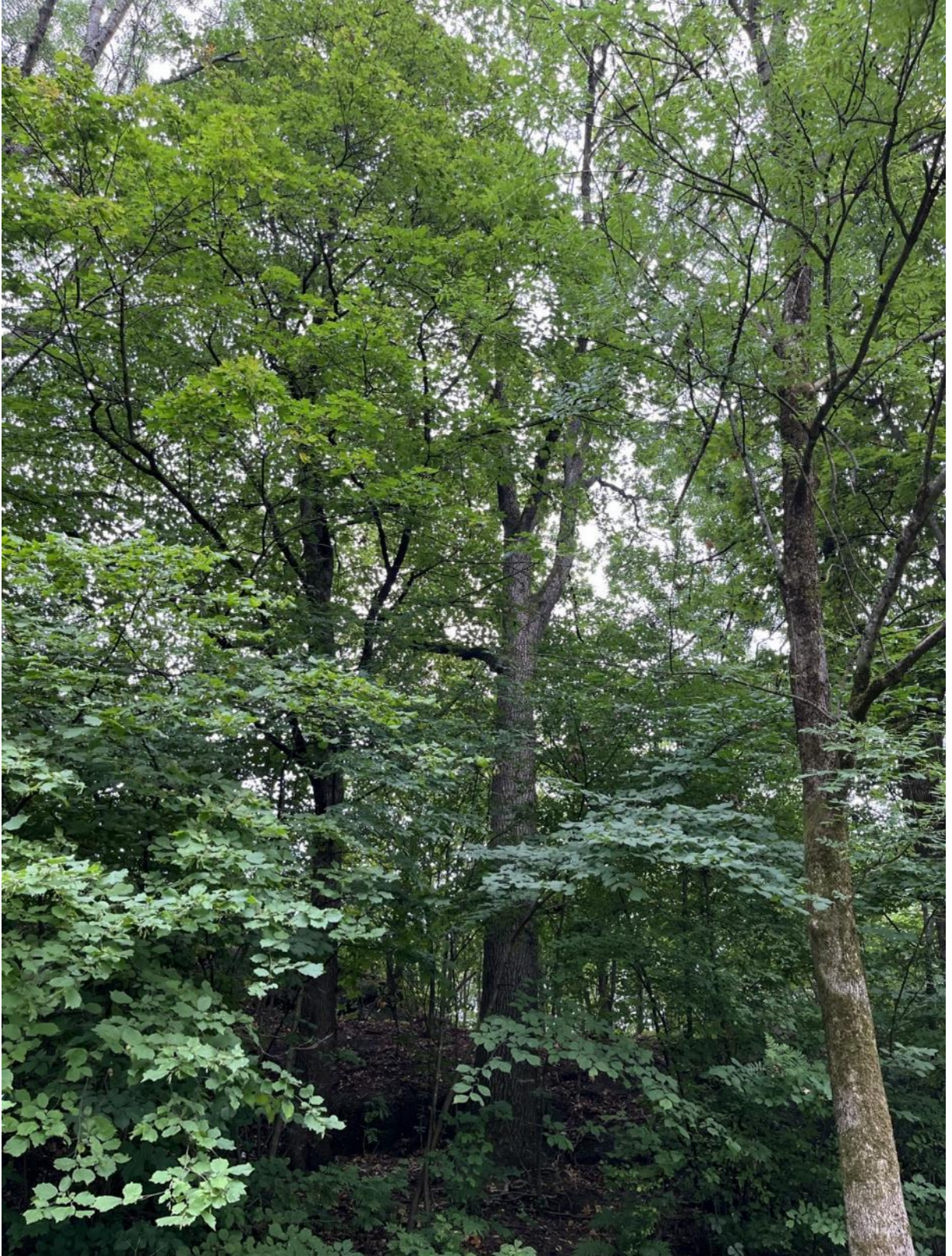
Bruk, tilstand og påvirkning: Treet vokser beskyttet og utenfor nevneverdig ferdsel.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store eiker og andre edellauvtrær, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Lokalteten gis lav vekt på størrelse (under 240 cm) og lav vekt på sprekkedybde (under 2 cm). Det ble ikke gjort funn av kravfulle arter. Habitatkvaliteter regnes som lave pga. lite dødved og ingen synlige hulheter. Treet får høy vekt på landskapsøkologi (jf. kort avstand til nærmeste lokaliteter med store og gamle eiketær). Samlet vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C-verdi), der habitategenskapene er utslagsgivende. Med omkrets på over 200 cm oppfylles kravene til utvalgt naturtype hul eik, jf. forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (www.lovdatab.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html). Forskriften omfatter også store eiker som ikke har utviklet hulrom ennå. Det skal tas særlige hensyn til utvalgte naturtyper ((naturmangfoldloven § 53).

Skjøtsel og hensyn: Med tanke på kratt omkring og at treet vokser skyggefullt bør det vurderes å fristilles noe. Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppzone. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av treet som kan påvirke det negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggeteknisk forskrift). Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3730 Monolitten N III Store gamle trær – Alm Verdi C

Innledning: Lokalteten ble registrert 11. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, i kanten av skogkledt rygg nordøst for Monolitten. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger, i kant mot berglendt areal med forvitningsmateriale. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av stor alm med omkrets på 250 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 1,5 cm.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter noen få, eldre beskjæringer

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edelløvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Middels stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokalteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3731 Monolitten N IV Store gamle trær – Ask Verdi C

Innledning: Lokalteteten ble registrert 11. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteteten ligger i Frognerparken, i kanten av skogkledt rygg nordøst for Monolitten. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Her er også en vulkansk gang, som klart må være årsak til ryggdannelsen. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteteten består av stor ask med omkrets på 272 cm i brysthøyde og vid krone. Grove greiner starter i 5-6 m høyde. Sprekker i barken har en dybde på 1,5 til 2 cm. Treet vokser skyggefullt blant andre trær, mellom bratt helning og flat plen, men rager opp i lyset med sin høyde. Omkring stammebasis er det bare strø, men det er bare ca. 3 m ned til plenkant. Mosedekning er høy, særlig nær basis. Glimmerblekksopp (*Coprinellus micaceus*) vokser ved basis. Det er ingen døde partier av betydning, treet er vitalt og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Ask er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av askeskuddsyke. Store asketrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Større antall små utvekstpartier på stamme kan være rest av gamle beskjæringer. Treet vokser beskyttet og utenfor nevneverdig ferdsel.

Fremmede arter: Ung platanlønn (SE) er del av kratt nær stammen.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange ask og alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Middels stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokalteteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3732 Frogner Stadion 2 Store gamle trær – Ask, Alm Verdi C

Innledning: Lokalteteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteteten ligger i Frognerparken, ved Annes dukketeater like ved Frogner stadion. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteteten består av en gruppe på fem store trær, 3 ask og 2 alm. Asketrærne har omkrets i brysthøyde på hhv. 342, 207 og 225 cm, mens de to almetrærne måler hhv. 225 og 256 cm. Det er to delgrupper, der det er ca. 20 m mellom aske- og almegruppe. Sprekker i barken har en dybde på opptil ca. 2,5 (sjelden 3) cm. Askene vokser på slitt plen, almene på grus nær sandkasse. Trærne vokser halvåpent og har varierende mosedekke og sparsomt med lav, men noe grå stokklav (*Parmeliopsis hyperopta*). Dessuten fins grønnalgen *Trentepohlia* sp. (trolig brunflass, *T. umbrina*). Det er få døde greinpartier, trærne er vitale og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Alm og ask er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av alme- og askeskuddsyke. Store trær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter mange beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm og ask, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: En stor ask og ellers middels store trær uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokalteteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre røttene stor skade, noe som kan føre til svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe foreløpig behov for rydding rundt trærne. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3743 Frognerparken S 2 Store gamle trær – Alm Verdi C

Innledning: Lokalteten ble registrert 11. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, innenfor hovedporten i Kirkeveien, like NV for Vigeland besøkssenter og tett ved gjerdet til Frogner stadion. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bioklimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av stor alm med omkrets på 272 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1,5 til 3 cm. Treet grener seg i flere hoved-delstammer i omkring 6 m høyde. Omkring stammebasis er det bare strø, men tett med skvallerkål utenfor dette. Det er en del mose mot gjerdet, sparsomt med lav, men noe grå stokklav (*Parmeliopsis hyperopta*) i retning besøkssenteret. Det er ingen døde partier av betydning, treet er vitalt og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Middels stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokalteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsone. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3744 Frognerparken S 4 Store gamle trær – Alm Verdi B

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken og består av 12 (inkludert to dobbeltstammede) almetrær i nordvestskråninga ned mot Frognerelva, like nedstrøms den søndre Frognerdammen, med ca. 40 m mellom ytterpunktene. Trærne vokser mellom turvei langs elva og en smalere (2 m) trasé med benkeplasser litt lenger opp i lia. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Største tre måler en omkrets på 273 cm i brysthøyde. De andre ligger i intervallet 57-70 cm i brysthøydediam. Landskapet er halvåpent, med bratt li og trær også på oversida. Trærne er vitale og uten observerte hulheter. Det er sparsomt med markvegetasjon omkring, mest spredte ugras, som stornesle, svaleurt og borre.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne vokser beskyttet i bratt li mellom to turveitraseer.

Fremmede arter: Antatt ullborre (SE) fins på lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Selv om bare ett av trærne når terskelverdi for størrelse (som definert i Oslo; 240 cm), er det en verdifull samling trær av et truet treslag, der det også ellers er mange trær innenfor et lite område omkring hovedgården. Lokalteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre røttene stor skade, noe som kan føre til svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe foreløpig behov for rydding rundt trærne. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3745 Frognerparken S 5 Store gamle trær – Alm Verdi B

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken og består av en alm på plattformen ut mot nordvestskråninga ned mot Frognerelva, nedstrøms søndre Frognerdam. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av stor alm med omkrets på 380 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1-2 (2,5) cm. Treet greiner seg lavt nede i flere hoved-delstammer. Omkring stammebasis er det ugraspreget plen, med gras, harematt, ugrasklokke, løkurt og mye hundekjeks. Det er mye mose på stammen og sparsomt med lav (skorpelav).

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Mistanke om svekket tilstand, evt. almesyke? Glissen krone. Eventuell tidlig bladfellingsstart sammenliknet med andre almer i nærheten, men bør observeres tidligere i sesong. Treet er rimelig beskyttet siden ferdsel er kanalisert til turveier i nærheten.

Fremmede arter: ugrasklokke (HI) vokser under treet.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Stort tre i et område med mye alm omkring, truet art som her opptrer i mulig svekket tilstand (jf. almesykeproblemet). Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3746 Frognerparken S 3 Store gamle trær – Alm Verdi C

Innledning: Lokalteteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteteten ligger i Frognerparken og består av 4 almetrær i nordvestskråninga ned mot Frognerelva, nedstrøms den søndre Frognerdammen og nær bro, som krysser elva. Trærne vokser mellom turvei langs elva og en smalere (2 m) trasé med benkeplasser litt lenger opp i lia. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Største tre måler en omkrets på 257 cm i brysthøyde (de andre har brysthøydediam. ca. 40-60 cm). Sprekker i barken har en dybde på 1 til 2 cm. Landskapet er halvåpent, med bratt li og trær også på oversida. Det vokser mye skorpelav og en del mose på stammene. Trærne er vitale og uten observerte hulheter. Det er sparsomt med markvegetasjon omkring, mest spredte ugras, som stornesle, svaleurt og borre.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det ble ellers registrert den noe uvanlige kjemperøysopp (*Langermannia gigantea*) under det største treet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne vokser beskyttet i bratt li mellom to turveitraseer. Gamle beskjæringsspor ble observert.

Fremmede arter: Antatt ullborre (SE) finnes på lokaliteteten.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Selv om bare ett av trærne når terskelverdi for størrelse (som definert i Oslo; 240 cm), er det en verdifull samling trær av et truet treslag, der det også er mange trær innenfor et lite område omkring hovedgården. Lokalteteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre røttene stor skade, noe som kan føre til svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe foreløpig behov for rydding rundt trærne. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3747 Vigelandmuseet N Store gamle trær – Alm, Ask Verdi B

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, nord for Vigelandmuseet ved inngangen fra Halvdan Svartes gate. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangssek-sjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av stor alm med omkrets på 308 cm i brysthøyde og en ask på 264 cm. Sprekker i barken har en dybde på hhv. 1 -2 (2,5) cm og 1-2,5 (3) cm. Asketreteet forgreiner seg i flere hovedstammer alt i ca. 2 m høyde, almetreet en del høyere. Trærne har en del mose og skorpelav på stammen. De vokser enkeltstående og får rikelig med lys. De har vide kroner og synes vitale, uten observerte hulheter. Trærne vokser nær den grusbelagte gangveien, men er ellers omgitt av plen.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter eldre beskjæringer

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm og ask, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Særlig almetreet har store dimensjoner godt over terskelverdi for middels vekt, og det er kort avstand til lokaliteter med samme treslag. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre røttene stor skade, noe som kan føre til svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppzone. Det er ikke noe foreløpig behov for rydding rundt trærne. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3748 Vigelandmuseet S Store gamle trær – Alm Verdi C

Innledning: Lokaliteten ble registrert 11. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlisterkategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i på sørsida av Vigelandsmuseet, langs Solheimgata, inne i Vigelandsparken barnehage. Her lå tidligere husmannsplassen Smedstuen. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av stor alm med omkrets på 259 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 2 (-2,5) cm. Stammen deles i flere delstammer i ca. 2,5 m høyde. Det er mye mose, lite lav på stammen. Treet er enkeltstående og får rikelig med lys. Treet er vitalt, uten observerte hulheter.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er eldre spor etter beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Middels stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3749 Vigelandmuseet Ø Store gamle trær – trerekke med alm, ask og spisslønn Verdi B

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten utgjør ei rekke på fem trær langs Nobels gate i Oslo, som avgrenser parkområdet på østsida av Vigelandmuseet mot øst. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Trerekka består av 1 ask (omkrets 282 cm), 1 alm (316 cm) og 3 spisslønn (størrelsesorden brysthøydediam 70-80 cm). Asketreet står i midten og almetreet lengst sør i rekka. Særlig sistnevnte har svært grov bark (1,5-2 (-2,5) cm). Trærne utgjør en ugraspreget sone på 3-4 m mellom fortauet og plenen innenfor. Det er mye mose, lite lav på stammene. Trærne har rikelig med lys.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edelløvtrær av de samme treslagene, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Spesielt almetreet har betydelig størrelse og vokser i et landskap med også mange andre store trær. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre røttene stor skade, noe som kan føre til svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppzone. Det er ikke noe foreløpig behov for rydding rundt trærne. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3750 Frognerparken S 7 Store gamle trær – Alm Verdi B

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, på østsida av atkomstvei opp til Frogner hovedgård fra sørsida (Halvdan Svartes gate). Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreone-moral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av storvokst alm med omkrets på 323 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 2 (2,5) cm. Treet er svekket (trolig av almesyken) med mye dødt, inkludert mesteparten av større delstammer. Mye av det som er levende synes å være unge skudd. Det er imidlertid ikke observert noen hulrom. Treet står helt åpent og får mye lys. Det har tidligere hatt vid krone. Omkring stammebasis er det bare strø, men plen utenfor dette. Det er en del mose særlig på sørsida, og ellers noe steril skorpelav.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Treet er hardt beskåret, trolig for å fjerne døde greiner som har vært en sikkerhetsrisiko. Almesyke?

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Storvokst tre med mye dødt, Ingen funn av krevende arter. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) ut fra størrelse og stor mengde dødvedpartier.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppzone. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3751 Frognerparken S 8 Store gamle trær – Alm Verdi B

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, helt i sør, langs gjerdet til Halvdan Svartes gate. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av en stor alm med omkrets 377 cm og grov sprekkebark med sprekkybde 2,5-4 cm. Treet grener seg i fire hoved-delstammer i omkring 2,5-4 m høyde. Omkring stammebasis er det bare strø, men plen utenfor dette. Det er en del mose ved basis, sparsomt med lav, men noe grå stokklav (*Parmeliopsis hyperopta*). Treet vokser et par meter inn fra hekk langs kanten av parken. Det vokser en stor parklind (diam 70-80 cm) like ved. Lystilgangen er likevel stor. Treet har ingen døde partier av betydning, treet er vitalt og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter eldre beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Stort tre, et av parkens største, med grov sprekkebark. Dette kvalifiserer i seg selv til verdi B – viktig.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsone. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3752 Frognerparken S9 Store gamle trær – Verdi C (alm, ask)

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, nær bygningene på Frogner hovedgård, på nordøstsida. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynde marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av en gruppe på tre store trær, 1 ask og 2 alm. Asketreet har omkrets i brysthøyde på 341 cm, mens de to almetrærne måler hhv. 336 og 340 cm. Trærne har grov sprekkebark med dybde på 1,5 til 4 cm. De vokser på plen, almene på nordsida og asken på sørsida av grusvei. Her vokser de åpent bortsett fra bygninger som de rager over, og med høy dekning av moser langt oppover stammen samt sterile skorpelav. Grå blekksopp (*Coprinopsis atramentaria*) vokser i plenen rett under et av trærne. Trærne er vitale uten døde greinpartier av betydning.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Ellers ble en mindre vanlig korallsopp (*Phaeoclavulina cf. echinovirens*) funnet i et hulrom under stammebasis av asketreet.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter eldre beskjæringer, særlig mot bygningene. Det østligste almetreet har et 2,5 m nakent vedparti, der det vokste en skivesopp (råtten, ubestemmelig).

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær med mange alm og ask, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Samling av tre stordimensjonerte trær godt over terskelverdi for middels vekt, grov sprekkebark og med enkelte døde parti/hulheter. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre røttene stor skade, noe som kan føre til svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppzone. Det er ikke noe foreløpig behov for rydding rundt trærne. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3753 Frogner stadion 1 – Rik edellauvskog Verdi C

Lok. (NATUR2000): 030113753

Hovednaturtype: Skog

Naturtype: Rik edellauvskog

Utforming: Rasmark- og ravinealmeskog

Undersøkellesdato: 5. sept. 2023

Verdi: C (lokalt viktig)

Litteratur: Oslo kommune NATUR2000-base

Innledning: Registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA i forbindelse med. naturtypekartlegging i Frognerparken, Oslo, på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlisterkategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedarts-kategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av et skogkledt, østvendt lite liområde av en markert liten kolle like sør for Frogner stadion innenfor Frognerparken i Oslo. Avgrenset areal har vært skogdekt iallfall helt tilbake til første publiserte luftfoto (<https://kart.finn.no>) fra 1937. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine løsmasser. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I lia vokser rik edellauvskog med store trær av spisslønn, ask og alm – mange av dem omkring 40-50 cm i brysthøydediam, dessuten hasselkratt. Største tre er en alm med omkrets 243 cm (egen naturtypelok.) like innenfor nedre kant. Ei stor gran vokser i nedre kant. I busksjikt dominerer de samme artene, og det ble registrert lind (usikkert om parklind), morell og en liten rognasal. Det er mye naken jord, og feltsjiktet er sparsomt. Vanligst er kratthumleblom, og ellers ble notert lundrapp og skogsveve samt løvetann, løkurt, stornesle og hundekjeks. Dødvved begrenser seg til lauvlæger av små dimensjoner.

Artsmangfold: Det er ikke funnet rødlistearter utenom ask og alm, begge EN.

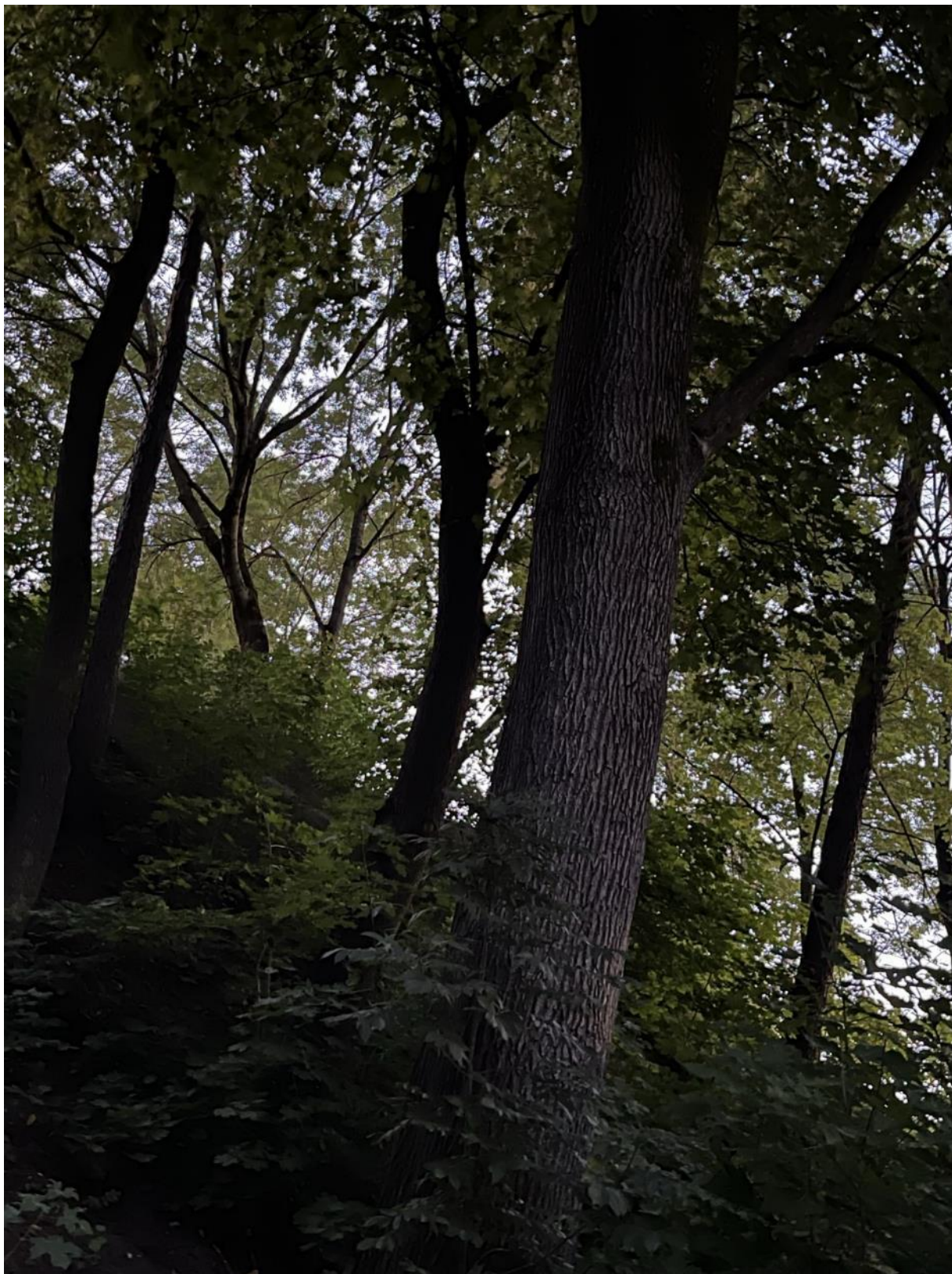
Bruk, tilstand og påvirkning: Det går en gangvei mellom stadion og sørvestover mot de mer sentrale deler av parken på nedsida av lokaliteten og en sti til en benkeplass på toppryggen, som dels er åpen på oversida. Selve lokaliteten er bratt og nok minimalt beferdet.

Fremmede arter: platanlønn (SE), borre, trolig ullborre (SE) i vestre kant samt problemarten skvallerkål nær østre kant,

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er et lite, naturnært restområde med flere store edle lauvtrær innenfor Frognerparken, og det er også et stort antall grupper eller enkeltindivider av edellauvtrær som alm og ask ellers rundt i parken.

Verdivurdering: Området er verdifullt som et naturlig restområde innenfor Frognerparken i tillegg til det større ryggområdet nord for Monolitten. Verdifullt er særlig de større trærne av de truede alm og ask. Lokaliteten gis verdi som lokalt viktig (C).

Skjøtsel og hensyn: Så lite dødvved i et område som synes å ha vært tredekket iallfall omkring hundre år må bety at det har vært skjøttet i form av rydding i parkens tid. Området bør i stor grad få utvikle seg fritt utenfor sikkerhetssone mot gangveien, og at det etter hvert blir eldre med enda større trær samt at dødvved akkumuleres.

3754 Monolitten N 6 – Slåttemark verdi: B

Innledning: Registrert 11. aug. 2023 av Egil Bendiksen, NINA i forbindelse med. naturtypekartlegging i Frognerparken, Oslo, på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Lokaliteten er opprinnelig lagt inn som en hagemarkslokalitet av Biofokus (dav. Siste Sjanse) v Terje Blindheim i 2004, men da som en samlelokalitet for hele ryggen, inkludert engarealet som nå er skilt ut som egen naturtypelokalitet. Det aller meste av Frognerparken har tidligere vært oppdyrket under storgårdene Frogner og Store Frøen og iallfall to husmannsplasser under sistnevnte, nemlig Sagstuen og Tørtberg, sistnevnte revet 1924 og som etter kart over Kristiania fra 1881 (<https://kart.finn.no>) lå der Monolitten ligger i dag. Det er en sørvestlig fortsettelse av den aktuelle ryggen, der tunet på Store Frøen lå i nordøst. Engarealet på ryggen består av til dels bratte lier og kan gjerne tenkes å være rester av jordveien til Tørtberg. Det åpne arealet var litt større på det eldste historiske kartet fra 1937 (<https://kart.finn.no>). I dag framstår lia dels som en fortsettelse av plenen nede på flata, men samtidig et areal som iallfall for øvre del slås sjeldnere og som derfor bevisst tjener som ei blomstereng. Det er inkludert et par partier med trær som har fått lov å utvikle seg det tidligere helt åpne engarealet. Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjøres av den åpne engdelen av en grunnlendt og ellers skogkledt rygg nord for Monolitten i Vigelands-/Frognerparken i Oslo. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av forvittringsmateriale. Her er også en vulkansk gang, som klart må være årsak til ryggdannelsen og som antakelig utgjør mesteparten av den underliggende berggrunn. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Enga har et ganske stort antall arter, men som ellers i Oslo bærer flora og dominansforhold preg av at det er høyt nitrogeninnhold, blant annet ved at hundekjeks er vanlig. Den sjeldne hjorterot er karakteristisk, se nedenfor. Særlig vanlige til dominerende arter er ryllik, rødkløver og stormaure. Ellers ble notert bl.a. rødknapp, engsmelle, og grasstjerneblom. Mot toppen av ryggen blir det gradvis mer grunnlendt og til slutt nakne bergflater, som samtidig fører jevnt over i nabolokaliteten med skog. På ryggen vokser blant annet mye stankstorkenebb, smørbukk, blåklokke, markjordbær og sølvmore.

Artsmangfold: Røddlistearten hjorterot (NT) ble funnet over større felter. Denne vokser også relativt rikelig på ei slåttemark, lok. Rikshospitalet vest, på nordsida av Store ringvei (ring 3). Denne varmekrevende, sørøstlige arten er i Norge sterkt konsentrert omkring Oslofjorden og med bare noen spredte funn nord for Oslo.

Bruk, tilstand og påvirkning: En umerket sti går gjennom lokaliteten over toppryggen, som ellers er preget av en del slitasje og ugras (bl.a. mye dauvnesle) i et mye brukt parkområde.

Fremmede arter: Området har store mengder russekål (SE) og hvitdodre (SE). Sprikemispel (SE) og ullborre (SE) ble registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er det største av to mer naturnære restområder innenfor selve Frognerparken, men det er et stort antall grupper eller enkeltindivider av edellauvtrær som alm, ask og eik rundt i parken. Dessuten er det kort avstand over til et annet litt større restskogområde, Skøyenhaugen, på baksida av skulpturen Livshjulet, lenger vest.

Verdivurdering: Området utgjør et interessant og diversert naturområde. Lokaliteten er sterkt påvirket av slitasje og ulike aktiviteter, men den har likevel kvaliteter i form av blomsterrik eng, og med en større populasjon av røddlistearten hjorterot. Lokaliteten gis verdi som viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Råd fra konsulent: Det er ønskelig å forvalte de rike engene som slåttemark, noe som alt gjøres i regi av Bymiljøetaten innenfor dagens skjøtsel av Frognerparken. Områdets beliggenhet med stor gjennomgang av folk vil gjøre det vanskelig å tilrettelegge for

beite i området. Det bør utredes om det kunne la seg gjøre å gjennomføre et kortvarig høstbeite på iallfall deler av arealet. Alt plantemateriale må fraktes vekk fra området etter slått. Oppslag av trær og busker må fjernes jevnlig. Ferdsel her er et viktig tilbud og eneste i parken for tur på sti i mer naturlige omgivelser. Et par stier kanalisere slitassen, blant annet innenfor den grunnlendte toppryggen. Viktig er jevnlig bekjempelse mot fremmedarter og annen uønsket vegetasjon for å styrke områdets kvaliteter. Pr. i dag er det først og fremst russekål, hvitdodre og ullborre som bør fjernes systematisk, før de brer seg videre.

Hjorterot

3757 Skøyenhaugen V Store gamle trær – Alm Verdi C

Innledning: Lokaliteten ble registrert 7. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i et skogparti mellom Skøyen hovedgård og Frognerparken, like øst for Mads barnehage. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger, i kant mot berglendt areal med forvittringsmateriale. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av stor alm med omkrets på 264 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 1,5 cm. Det er også inkludert to mindre almetrær rett ved. Den store almen forgreiner seg i ca. 6 m høyde. Det er noe mose nær basis. Treet vokser i et skogsmiljø med noe begrenset lystilgang. Det er ikke bunnvegetasjon av betydning, men ellers flere hassel og spisslønn i nærheten. Treet er vitalt med noen døde kortgreiner høyt oppe. De to andre trærne har en brysthøydediameter på ca. 50 cm.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er ikke observert nyere beskjæringsinngrep.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Middels stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokalteteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom et tre dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten kan påføre røttene stor skade, noe som kan gi svekkelse og død. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3758 Frognerparken S 10 Store gamle trær – Alm Verdi C

Innledning: Lokalteten ble registrert 7. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, nær bygningene på Frogner hovedgård, på nordøstsida. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av en alm med omkrets på 260 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1,5 til 2,5 cm. Det er rikelig med mose på nordsida (inkl. matteflettemose *Hypnum cupressiforme*) og dessuten grå stokklav (*Parmeliopsis hyperopta*) og skorpelav. Treet synes vitalt og uten synlige hulrom. Det vokser halvåpent med spredte trær omkring.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter (antatt) eldre beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokalteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3759 Frognerparken S 11 Store gamle trær – Alm Verdi B

Innledning: Lokalteten ble registrert 7. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, nær bygningene på Frogner hovedgård, på nordøstsida. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av stor alm med omkrets på 389 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 3 cm. Stammen forgreiner seg i ca. 4 m høyde. Det er rikelig med mose på nordsida (inkl. *Hypnum cupressiforme* og *Orthotrichum* sp.) og litt skorpelav. Det er noen døde greinender oppover, men ellers er treet svært vitalt. Det vokser halvåpent med spredte trær omkring, på litt ugraspreget plenareal.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter (antatt) eldre beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Men terskelverdi oppnådd på middels vekt for størrelse, og voksested nær mange alm omkring hovedgården. Lokalteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre trets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3760 Frognerparken S 6 Store gamle trær – Ask Verdi C

Innledning: Lokalteteten ble registrert 7. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlisterkategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteteten ligger i Frognerparken, nær Kuskeboligen (fra ca. 1840), sør for Frogner hovedgård, som ligger ved en av inngangene fra Halvdan Svartes gate. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteteten består av ask med omkrets på 228 cm i brysthøyde og mange døde/råtne deler, også grovere greiner. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 2,5 cm. Treet vokser lysåpent 1 m fra hvitt plankegjærde. Det er mye mose nær basis og noe lav, grå stokklav (*Parmeliopsis hyperopta*) observert.

Artsmangfold: Ask er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av askeskuddsyke. Store asketrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er godt synlige beskjæringer. Treet synes klart svekket (askeskuddsyke?), jf. foto.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange ask, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Tre med mye dødt og slik sett stort potensial for stort biologisk mangfold på sikt, men tilstand (sykdom?) uklar. Lokalteteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3761 Frognerparken S 12 Store gamle trær – Alm Verdi B

Innledning: Lokaliteten ble registrert 7. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Frognerparken, like sør (SV) for hovedporten til Kirkeveien. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en alm med omkrets på 397 cm i brysthøyde, som er største måte alm i Frognerparken. Sprekker i barken er relativt grunne, med en dybde på 1 til 1,5 cm. Stammen forgreiner seg i flere delstammer fra ca. 2 m høyde. Det er rikelig med mose på nordsida av stammen og også på greiner (inkl. *Hypnum cupressiforme*) og skorpelav på sørsida samt *Trentepohlia* sp. Treet synes vitalt med ubetydelig døde greindeler og uten synlige hulrom. Det vokser særlig lysåpent mot sør, der krona strekker seg ut ca. 12 m.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter flere beskjæringer av halvtjukke greiner.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Svært storvokst tre og som vokser i et landskap omkring Frogner hovedgård med et stort antall alm. Ingen funn av krevende arter. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3764 Frognerbadet 1 Store gamle trær – Ask Verdi C

Innledning: Lokalteten ble registrert 4. okt. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger innenfor arealet til Frognerbadet, like vest for hovedinngangen helt i nord. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av stor ask med omkrets på 298 cm i brysthøyde og vid krone. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 1,5 cm. Forgreining i flere hovedstammer starter i snau 2 m høyde. Treet vokser helt lysåpent mot sør, mens det er skyggefullt med trær mot de øvrige retninger, men treet rager opp i lyset med sin høyde. Omkring stammebasis er det plen. Mosedekning er høy på nordsida, også langt oppover (*Orthotrichum* sp. sørsida, ellers skorpelav og *Trentepohlia* sp.). Det er ingen døde partier av betydning, treet er vitalt og uten observerte hulrom.

Artsmangfold: Ask er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av askeskuddsyke. Store asketrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det har vært foretatt flere beskjæringer av halvtjukke greiner. Treet vokser beskyttet og utenfor nevneverdig ferdsel.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert flere ask, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Middels stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Lokaltiteten vurderes som viktig (B-verdi) ut fra størrelse og voksested i område med stort antall andre store gamle lauvtrær.

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre trets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3765 Frognerbadet 2 Store gamle trær – Alm Verdi B

Innledning: Lokaliteten ble registrert 4. okt. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger innenfor arealet til Frognerbadet, nordvest for bassengene. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en alm med omkrets på 325 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 3 (3,5) cm. Stammen forgreiner seg i to oppstigende delstammer i ca. 2 m høyde. Den har i nedre del noen store klumpformete utvekster. Det er en del mose langt oppover nordsida av stammen og også på greiner; ved basis mye matteflettemose (*Hypnum cupressiforme*) og mye grå stokklav (*Parmeliopsis hyperopta*) på sørsida. Treet synes vitalt med ubetydelig døde greindeler og uten synlige hulrom. Treet vokser i halvåpent parklandskap med særlig mye lys fra sør og øst. Det er plen omkring stammen (med noe ugrasklokke, ryllik og løvetann).

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) først og fremst på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

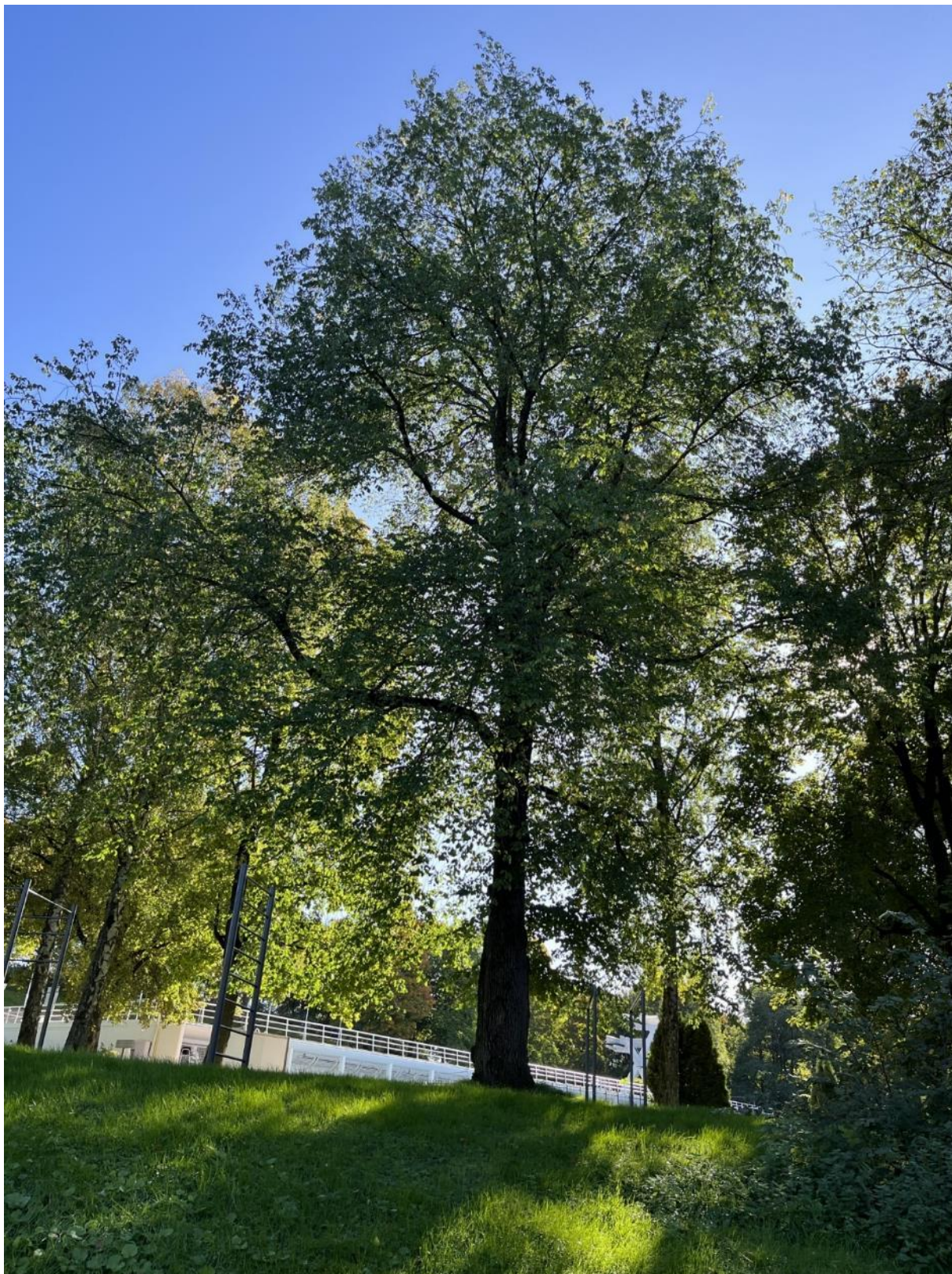
Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter flere beskjæringer.

Fremmede arter: ugrasklokke (HI) nær stammebasis.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Svært storvokst tre og som vokser i et landskap ikke langt fra Frogner hovedgård med et stort antall alm. Ingen funn av krevende arter. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppsoner. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3766 Frogner stadion 3 Store gamle trær – Alm Verdi C

Innledning: Lokalteten ble registrert 5. sept. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteten ligger i Frognerparken, innenfor et parti med rik edellauvskog, lok. 030113753, sørvest for Frogner stadion. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreone-moral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokalteten består av stor alm med omkrets på 243 cm i brysthøyde. Sprekker i barken har en dybde på 1 til 2 cm. Treet forgreiner seg i 5-6 m høyde til flere delstammer. Stammene har spredt bevosning av mose (pleurokarper inkl. *Hypnum cupressiforme*), men svært lite lav. Treet vokser nær bunnen av lia som utgjør edellauvskoglokaliteten, få meter nord for en av parkveiene. Det er en del løkurt, ellers strø nær stammebasis. Litt kratt av spisslønn fins i nærheten. Det er relativt god lystilgang fra sør, og treet rager høyt opp. Treet er et vitalt individ og uten synlige hulrom, men det er en større død grein i lavere del av krona.

Artsmangfold: Alm er rødlistet som Sterkt truet (EN, Rødliste 2021) på grunn av omfattende dødelighet som følge av almesyke. Store almetrær som ikke viser tegn til sykdom, kan ha større motstandskraft mot sykdommen og følgelig være ekstra verdifulle. Store, gamle edelløvtrær er svært viktige levesteder for en rekke sjeldne arter, særlig insekter og sopp. Det er for øvrig ikke registrert spesielle arter på lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er spor etter noen få, eldre beskjæringer.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær inkludert mange alm, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Middels stort tre uten særlige dødvedkvaliteter, råteskader eller synlige hulheter. Ingen funn av krevende arter. Lokalteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet mot gangveien. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas drypp-sone. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

3767 Frognerparken S 13 Store gamle trær – Andre treslag (parklind) Verdi B

Innledning: Lokaliteten ble registrert 13. nov. 2023 av Egil Bendiksen, NINA, som del av en naturtypekartlegging av store trær og andre naturverdier i Frognerparken på oppdrag fra Oslo kommune, Bymiljøetaten. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Frognerparken, mellom hovedporten i Kirkeveien og Frogner hovedgård. Berggrunnen er klassifisert som kambrosilurisk leirskifer, som er dekket av tynne marine avsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av tre grupper av svært gamle parklind. Trærne er en relikv fra 1700-tallets barokkhage ved hovedgården. Von Essen (1996) skriver at de tre gruppene av lindetrær er del av en sirkel, der en fjerde gruppe av lindetrær i sirkelen ble hogd noen få år tidligere. Lindegruppene er rester av et levende lysthus, som har omgitt en fontene eller brønn. Dette er synlig på et kart av presten J.N. Wilse, som antas å ha besøkt hagen i 1762. Lindene representerer her hjørnene i en firkant av rettvinklede hekker. Da den engelske landskapsstilen slo igjennom og klippede hekker ikke lenger var mote, ble mesteparten av hekkenden fjernet, men noen skudd ble satt igjen i hvert hjørne. Disse vokste videre til fritt voksende lind, som da ble moderne.

Tidligere beskæring har sikkert bidratt til at formen på de gjenstående trærne er slik de er i dag. Trærne er flerstammete med hhv. to, seks og fire hoveddelstammer, og for noen med ny oppdeling igjen ganske fort avstand opp på stammene. Ett av trærne i østligste gruppe synes helt uthulet med inngang fra basis. Stor uthulning i nordlige gruppe er tettet igjen ved plombering (betong?). Gjenstående tregrupper er alle støttet opp med metallstativer for at de skal overleve lengst mulig, der de representerer gamle kulturminner mht. hagebruk og er verdifulle biologisk med sin høye alder. Men i alle fire hjørner er det også plantet en gruppe ungtrær, tydeligvis i rekrutteringsøyemed.

Delstammene er målt opp til 255 cm i omkrets. Sprekker i barken er grunne, 1-1,5 (2) cm. Det er en del mose på noen av stammene (inkl. *Hypnum cupressiforme*, *Orthotrichum* sp.), men lite lav. Trærne vokser i kant av plen, men med mye strø under.

Artsmangfold: Det er ikke registrert spesielle arter på lokaliteten og ingen sopp på registreringstidspunktet. Parklind har vært vanlig å plante som parktre siden 1600-tallet. Samtidig oppstår denne hybriden mellom lind og storlind også av og til i naturen ved kryssing av de to (men storlind kun opprinnelig vill nord til Bohuslen). Parklind huser mange mykorrhizasopper, også av sjeldnere arter som opptrer i parker (bør kartlegges nærmere).

Bruk, tilstand og påvirkning: Antatt jevnlig beskåret gjennom tidene. Ingen spor etter nyere beskæringer. Plombering utføres ikke lenger. Ved den nordligste tregruppen er det spor etter en delstamme som er hogd ved at det står igjen en «steinskulptur» etter plombering av stamme som nå er borte.

Fremmede arter: ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Området er del av et større landskap med relativt høy tetthet av store edellauvtrær, noe som er gunstig med hensyn til korte spredningsavstander for aktuelle vedboende arter av ulike organismegrupper som er knyttet til de aktuelle trærne.

Verdivurdering: Dette er en spesiell type lokalitet av svært gamle store trær, som er vanskelig å vekte ut fra standardkriterier. Fra biologisk mangfoldsynspunkt vurderes lokaliteten som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: De generelle råd for store gamle trær er følgende: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres, bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, men med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre trets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lenger ut fra stammen enn det som er trekronas dryppzone. Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

I dette tilfellet ser det ut til det er en bevisst strategi å holde trærne i live så lenge som mulig, jf. oppstøtting, og med avveining i forhold til sikkerhet – samtidig som man har tenkt rekruttering.

5 Referanser

- Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://www.artsdatabanken.no/lister/rod-listeforarter/2021>
- Artsdatabanken 2023 11. Fremmede arter i Norge - med økologisk risiko 2023. <http://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>
- Bendiksen, E. 2024. naturverdier langs elver i Oslo. Akerselva, Sognsvannsbekken/Frognerelva og Makrellbekken/Hoffselva. NINA Rapport. Norsk institutt for naturforskning. In prep.
- Blindheim, T., Bendiksen, E., Olsen, K. M., et al. 2003. Kartlegging av naturtyper i Oslo kommune 2002. Siste Sjanse-notat 2003-2, s.63. http://lager.biofokus.no/sis-rapport/sistesjanse-notat_2003-2.pdf
- Bymiljøetaten Oslo kommune. Naturdatabase for Oslo.
- Bugge, H. & Jensen, M. 1996. Frognerparkens beplantning. Byminner nr. 1/2 - 1996: 70-73.
- DN 2007. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. Direktoratet for naturforvaltning - Håndbok 13, 2. utg. 2006. Oppdatert 2007.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisseting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13. <http://www.dirnat.no/content.ap?thesisId=500031188&language=0>
- Fremstad, E. & Elven, R. 2006. De store bjørnekjeksartene *Heracleum* i Norge. NTNU Vitensk.mus. Rapp. Bot. Ser. 2006-2: 1-35.
- Høitomt, L.E. (red), Hertzberg, M. og Lønnve, O.J. 2019. Kartlegging av hule eiker og andre store edelløvtrær i bydelene Ullern og Vestre Aker i Oslo. BioFokus-notat 2019-58. Stiftelsen BioFokus. Oslo.
- Miljødirektoratet. 2023. Naturbase. <http://kart.naturbase.no>
- Sanstøl, J. 1996. (red.) Frognerparken – frå dyrket mark til byens park. Byminner nr. 1/2 - 1996.
- Svalheim, E.J., Buen, I.M. & Garnås, L.H. 2018. Slåttemark, veileder for restaurering og skjøtsel. NIBIO Rapport 4 (151), 44 s.
- Svalheim, E., Aamlid, T. & Bele, B. 2019. Hvordan etablere blomsterenger i Midt-Norge? NIBIO POP 5(15): 2-6.
- Thylén, A., Haugen, H. og Olberg, S. 2022. Naturverdier i Skøyenparken, Oslo kommune. BioFokus-rapport 2020-19. Stiftelsen BioFokus. Oslo
- Von Essen, M. 1996. 7100-tallets hage ved Frogner Hovedgård. Byminner nr. 1/2 – 1996: 13-21.

6 Vedlegg

Nedenfor er gjengitt beskrivelser av tidligere beskrevne lokaliteter, jf. Høitomt et al. (2019) og Bendiksen (2024).

0130 Frognerdammene nordre

ID: BN00064371

ID Oslo: 030110130

Naturtype: Dam

Utforming:

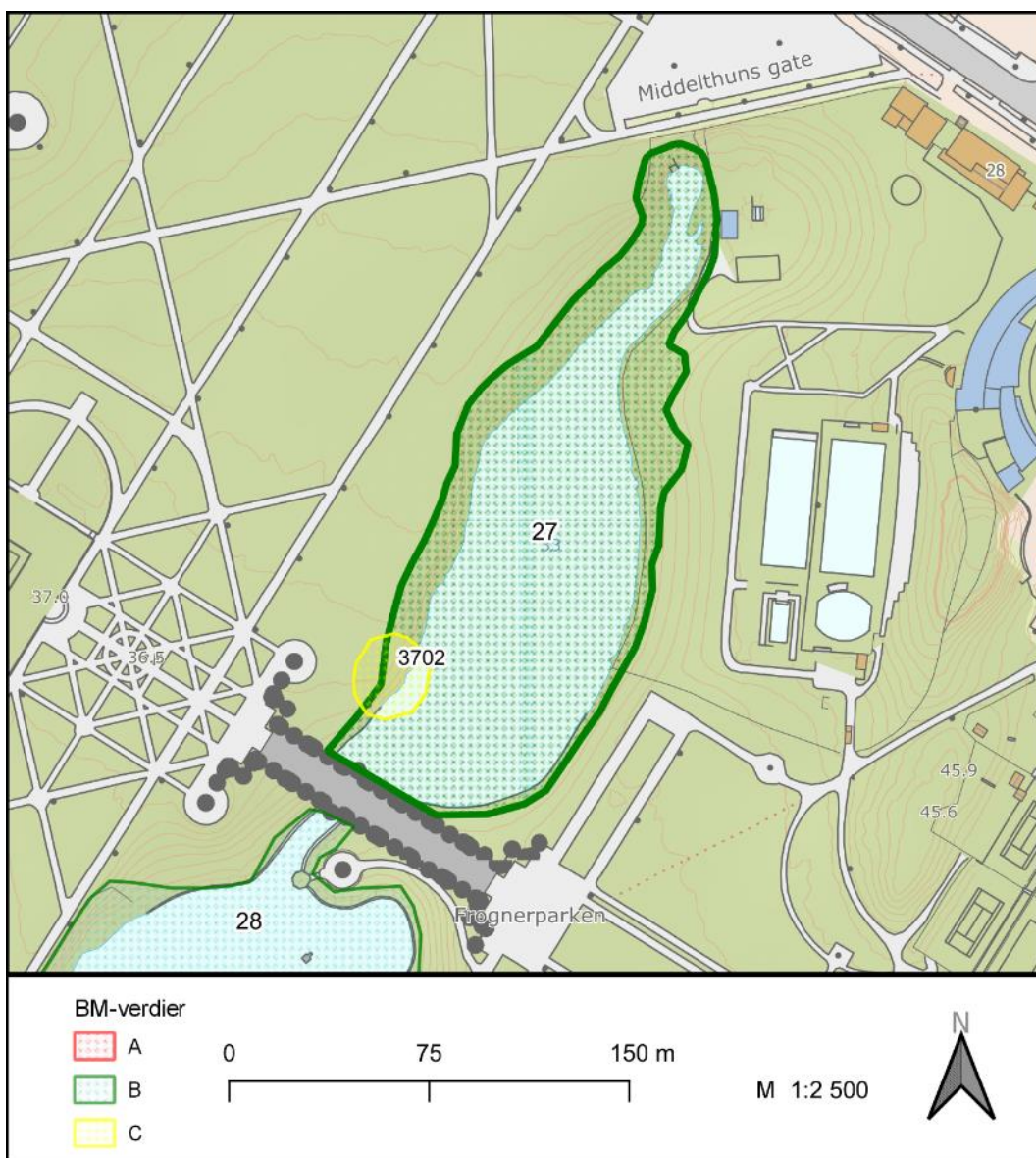
Verdi: B

Utvalgt naturtype: Nei

Registreringsdato: 30. aug. 2022

Registrator: Egil Bendiksen, NINA

Nøyaktighetsklasse: <20 m

Verdibegrunnelse:

Lokaliteten har få kvaliteter som dam i egentlig forstand. Imidlertid er den viktig for diverse fugl. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) naturtype, men da spesielt med betydning for fugl. For akvatiske organismer avhengig av dammer, har den imidlertid en marginal funksjon.

Innledning:

Naturtykelokaliteten er sist registrert av Biofokus v/ Kjell Magne Olsen 14. sept. 2022. Naturtypekartlegging av vegetasjonen omkring dammen ble foretatt av NINA v/Egil Bendiksen 30. aug. 2022. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13 (versjon 2014). Røddlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Frognerdammene er opprinnelig en oppdemming av Frognerelva og har tidligere vært vannreservoar og isdam. Frognerelva utgjorde tidligere grense mellom Frogner og Store Frøen gårder, men også arealene på nordsida ble solgt til Frogner i 1787. Berggrunn: kambrosilurisk skifer og kalkstein i veksling dekket av marine strandavsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypebeskrivelse av dyreliv i dammen fra 2003 (Kjell Magne Olsen, Biofokus) er som følger, justert for nyeste rødliste: «Dammen er undersøkt for amfibier uten dokumenterte funn. Dammen er viktig for fuglelivet. Ifølge NOF (Dale et. al 1998) er det registrert 113 fuglearter i parken. Oppstilling av artene finnes i Dale et. al. (2001). Det er registrert ørret i dammen (Sandaas 1996). Det er videre gjort funn av stor skivesnegl (Økland 1990). Dammen ble undersøkt i felt av Kjell Magne Olsen i 2003. Stor skivesnegl kunne da ikke påvises i nordre dam (mens den var relativt tallrik i søndre). Til gjengjeld ble den tidligere rødlistede flekklobuksvømmer (*Paracorixa concinna*) påvist, sammen med den relativt sjeldne svartfotbuksvømmer (*Sigara lateralis*). Begge er nye for Oslo og Akershus, og begge er med sikkerhet kun kjent fra Østfold tidligere (Coulianos 1998). Sistnevnte ble imidlertid påvist også i Re kommune i Vestfold i 2003 av KMO. Det er så godt som INGEN vegetasjon ute i vannet. Ved bekkeoset i nordenden er bunnen tilsynelatende død, med mye løvverk som ikke er nedbrutt og med hydrogensulfid. Ca. 100 m sør for dette er det ganske tett med store eksemplarer av oval damsnegl (*Radix balthica*), samt store mengder fåbørsteormer, langs vestbredden, men bunnen verken ser ut eller lukter godt. Vann- og bunnkvalitet blir bedre jo nærmere man kommer sørenden.»

På vestsida er det relativt nylig registrert flere store trær, flere ask samt en forskriftseik, jf. Naturbase. Det ble i 2023 dessuten store trær av alm, (park?-)lind og mest yngre spisslønn og platanlønn. Det er dessuten kraftige svartor og grønnpil og noe hasselkratt.

Feltsjiktet er kulturpåvirket med mye skvallerkål og stornesle. Det fins i nordre del også noen permanent fuktige flater nær damkanten med gråselje, bekkeveronika, skogsivaks, krypsoleie, mjørdurt, bekkeblom og slyngsøtvier, i nordøstre lidel dessuten kratthumleblom, mjølke, rips., stornesle og løkurt. Mye av arealet ellers er uten bunnvegetasjon eller det er plen.

Buttjønnaks synes å være eneste registrerte vannplante (<https://artskart.artsdatabanken.no/2004>).

Artsmangfold:

Registrerte rødlistearter: bladvepsarten *Fenusa ulmi* (NT), døgnflue, alm og ask (begge EN) og lind (NT), dessuten flere fuglearter; hettemåke, sivhøne og storskarv.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Hele området er parkpreget, selv om deler av arealet har gjenvoksningspreg, særlig i nordre deler. Trolig er de store trærne i sin tid plantet.

Fremmede arter:

I nord ble registrert enkeltfunn av kanadagullris (SE) og spirea. Kjempebjønnekjeks (SE) vokste tidligere helt i nordenden, men er borte som ledd i en systematisk bekjempelse av arten i Oslo.

Platanlønn (SE) og grønnpil (HI) er på fremmedartslista, men i parksammenheng er det ofte vanskelig å bedømme hva som er plantet.

Del av helhetlig landskap:

Lokaliteten må ses i sammenheng av resten av Frognerparken inkludert søndre dam, samt andre damforekomster i indre del av Oslo.

Skjøtsel og hensyn:

Råd fra konsulent: Dammen kan forvaltes som parkdam og viltlokalitet (spesielt for fugl). Lokaliteten er del av en park som systematisk skjøttes. Det er viktig å ta vare på de store trærne så lenge som mulig og at etter hvert døde stammer og grove greiner kan deponeres nær nordenden, som uansett har tett vegetasjon og ikke en funksjonell del av parken. Grove stammedeler kan imidlertid også være dekorative og kan legges mer eksponert i parkdelen på nordsida når den tid kommer.

Litteratur:

Coulianos C.-C. 1998. Annotated catalogue of the Hemiptera-Heteroptera of Norway. - Fauna norvegica. Serie B 45 (1-2): 11-40.

Dale, S., Andersen, G.S., Eie, K., Bergan, M. og Stensland, P. 2001. Guide til fuglelivet i Oslo og Akershus. Norsk ornitologisk forening, avd. Oslo og Akershus. 362 s.

Dale, S., Eie, K., Hansen, P.B. og Stensland, P. 1998. Guide til fuglelokaliteter i Oslo og Akershus. Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus. 173 s.

Strand, L. Å. 1994. Utbredelse og akvatisk habitat hos amfibier i Oslo by. Hovedoppgave i ferskvannsøkologi, Universitet i Trondheim, Zoologisk institutt. 58 s.

Sandaas, K. 1996. Amfibier i Oslos byggesonen. Status, utbredelse, og forvaltning. Oslo Kommune, Miljø- og næringsmiddelstaten, Oslo. 107 s.

Økland, J. 1990. Lakes and snails. Environment and Gastropoda in 1500 Norwegian lakes, ponds and rivers. Universal Book Services/Dr. W. Backhuys. Oestgeest. (516 s.) 515 s.

0491 Frognerdammene søndre

ID: BN00064492

ID Oslo: 030110491

Naturtype: Dam

Utforming: -

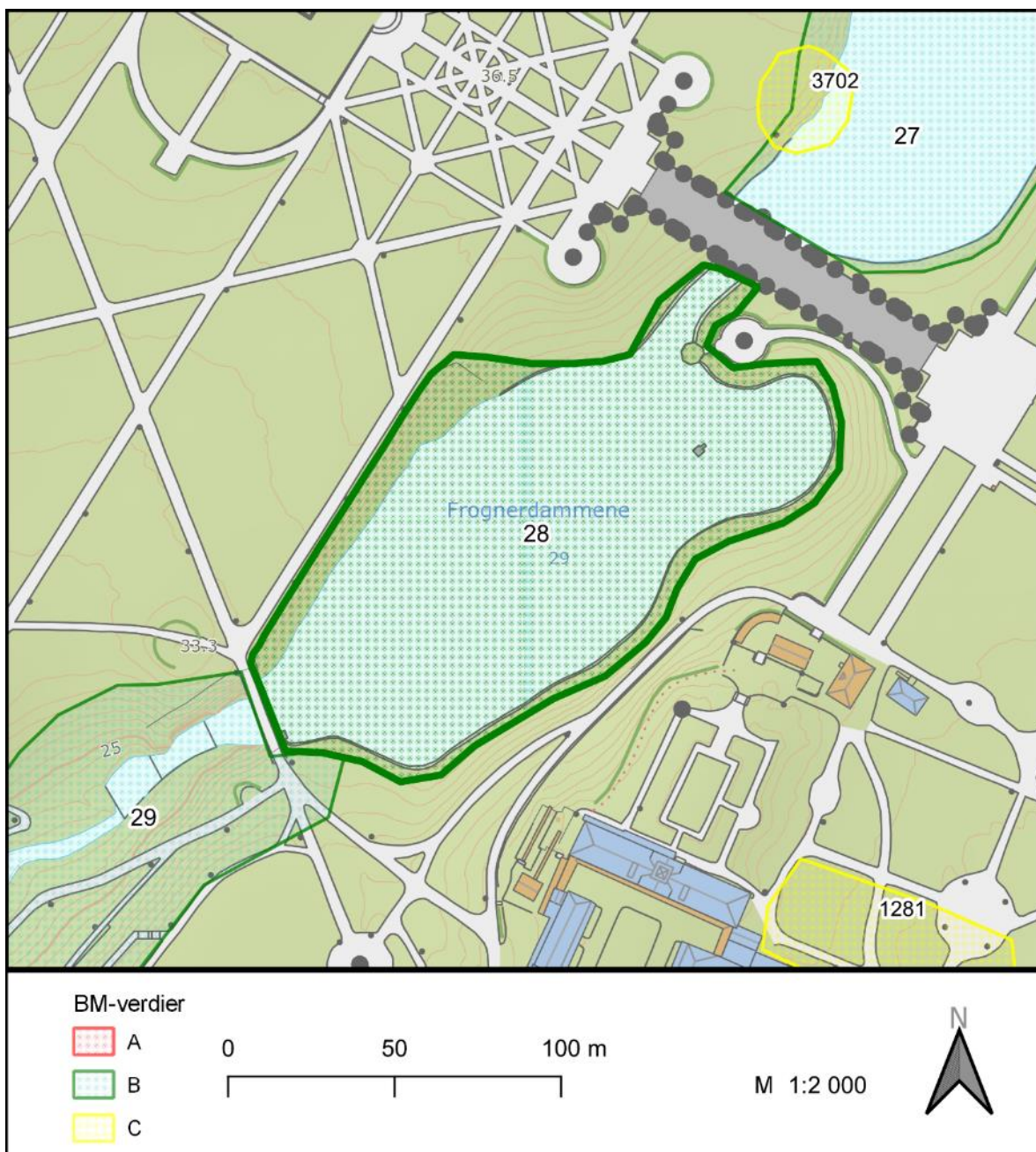
Verdi: B

Utvalgt naturtype: Nei

Registreringsdato: 30. aug. 2022

Registrator: Egil Bendiksen, NINA

Nøyaktighetsklasse: <20 m

Verdibegrunnelse:

Lokaliteten har få kvaliteter som dam i egentlig forstand. Imidlertid er den viktig for diverse fugl. Lokaliteten vurderes derfor til en viktig (B) naturtype, men da spesielt dens store betydning for fugl. For akvatiske organismer avhengig av dammer, har den imidlertid en marginal funksjon.

Innledning:

Naturtykelokaliteten er sist registrert av Biofokus v/ Kjell Magne Olsen 14. sept. 2022. Naturtypekartlegging av vegetasjonen omkring dammen ble foretatt av NINA v/Egil Bendiksen 30. aug. 2022. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13 (versjon 2014). Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023.

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Frognerdammene er opprinnelig en oppdemming av Frognerelva og har tidligere vært vannreservoar og isdam. Frognerelva utgjorde tidligere grense mellom Frogner og Store Frøen gårder, men også arealene på nordsida ble solgt til Frogner i 1787. Berggrunn: kambrosilurisk skifer og kalkstein i veksling dekket av marine strandavsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturbase, Olsen i 2003: «Så å si hele bredden rundt dammen, bortsett fra et lite stykke under trærne på vestsida, er steinsatt med store steinblokker. Det er INGEN vegetasjon i dammen, eller langs bredden, men en del av trærne rundt dammen henger noe utover vannspeilet.»

Svær ask lengst nord er registrert som egen naturtype 2019.

2023: Hele sørsida er parkpreget med til dels spredte større trær av alm, ask, eik, spisslønn, lind og en stor gran (x 73 cm). Det er ellers buskparti av hegg og innplantet, klippet bøk samt hengepil. Jf. store relativt ferske stubber er flere store trær felt forholdsvis nylig. På vestsida er det et helt annerledes element av en smal og bratt, inngjerdet edellauvskog (gjerdet trolig av sikkerhetsmessige grunner) og med en smal terrasse med sti nederst. Her er det store ask og svartor og innslag av grønnpil. Skogbunnen er vegetasjonsløs bortsett fra småplanter av trærne som vokser der. I kantparti ble observert skogsveve, lundrapp, ormetelg, og nærmere vannkant, mjørdurt og fredløs. Også hagtorn, morell og krossved forekommer.

Lokaliteten har en del dødved, inkludert kappete grovere fragmenter av læger som er gjenlagt, eventuelt deponert her.

Artsmangfold:

Naturbase, innlagt 2003: «Dammen er undersøkt for amfibier uten dokumentert funn. Ifølge NOF (Dale et. al. 1998) er det registrert 113 fuglearter i parken. Opplisting av artene finnes i Dale et. al. (2001). Det er registrert ørret i dammen (Sandaas 1996). Det er gjort funn av de to rødlistede sneglene stor skivesnegl og stor ferskvannsgjellesnegl i dammen (Økland 1990). Dammen ble undersøkt i felt av Kjell Magne Olsen i 2003. Stor skivesnegl var tallrik, mens stor ferskvannsgjellesnegl nå ikke kunne påvises. Denne lever imidlertid ofte på dypere vann, og kan ha blitt oversett, ettersom det kun ble tatt prøver fra land.»

Undersøkelse i kantsonen 2022: Det ble gjort to funn av skrukkøøre (*Auricularia mesenterica*, NT), ellers alm og ask (begge EN). Det kan være potensial for flere interessante arter på dødveden (dårlig sesong 2023, men også funnet naftalinskinn, *Scytinostroma portentosum*). Ifølge <https://artskart.artsdatabanken.no/> ble nordflaggermus (VU) observert i 2021.

Av rødlistet fugl er i <https://artskart.artsdatabanken.no/> (bl.a.) listet gråmåke, hettemåke, fiskemåke og sivhøne. Det er et stort mangfold observert fugl.

Bruk, tilstand og påvirkning:

Vegetasjonen har et kulturbetinget preg, park for mesteparten av arealet, men på vest-/nordsida en lokal skog, som synes fyllingsbetinget, der den strekker seg opp til gangstinettet i Vigelandsparken. Det er imidlertid eksponerte bergknauser i nedre del, som forteller at det er noe naturlig terreng igjen i nedre deler. I lia er en del fremmedstein fylt ut fra oversida.

Fremmede arter:

Ingen registrert av arter som ikke anses som plantet.

Del av helhetlig landskap:

Lokaliteten må ses i sammenheng av resten av Frognerparken inkludert nordre dam, samt andre damforekomster i indre del av Oslo.

Skjøtsel og hensyn:

Råd fra konsulent: Større deler av bredden burde gjøres mer naturlig ved å fjerne steiner, og eventuelt innføre naturlig hjemmehørende vannplanter.

Litteratur:

Dale, S., Andersen, G.S., Eie, K., Bergan, M. og Stensland, P. 2001. Guide til fuglelivet i Oslo og Akershus. Norsk ornitologisk forening, avd. Oslo og Akershus. 362 s.

Dale, S., Eie, K., Hansen, P.B. og Stensland, P. 1998. Guide til fuglelokaliteter i Oslo og Akershus. Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus. 173 s.

Strand, L. Å. 1994. Utbredelse og akvatisk habitat hos amfibier i Oslo by. Hovedoppgave i ferskvannøkologi, Universitet i Trondheim, Zoologisk institutt. 58 s.

Sandaas, K. 1996. Amfibier i Oslos byggesonen. Status, utbredelse, og forvaltning. Oslo Kommune, Miljø- og næringsmiddeletaten, Oslo. 107 s.

Økland, J. 1990. Lakes and snails. Environment and Gastropoda in 1500 Norwegian lakes, ponds and rivers. Universal Book Services/Dr. W. Backhuys. Oestgeest. (516 s.) 515 s.

3628 Frognerparken V

ID: -

ID Oslo: 030113628

Naturtype: Rik edellauvskog

Utforming: Rasmark- og ravinealmeskog

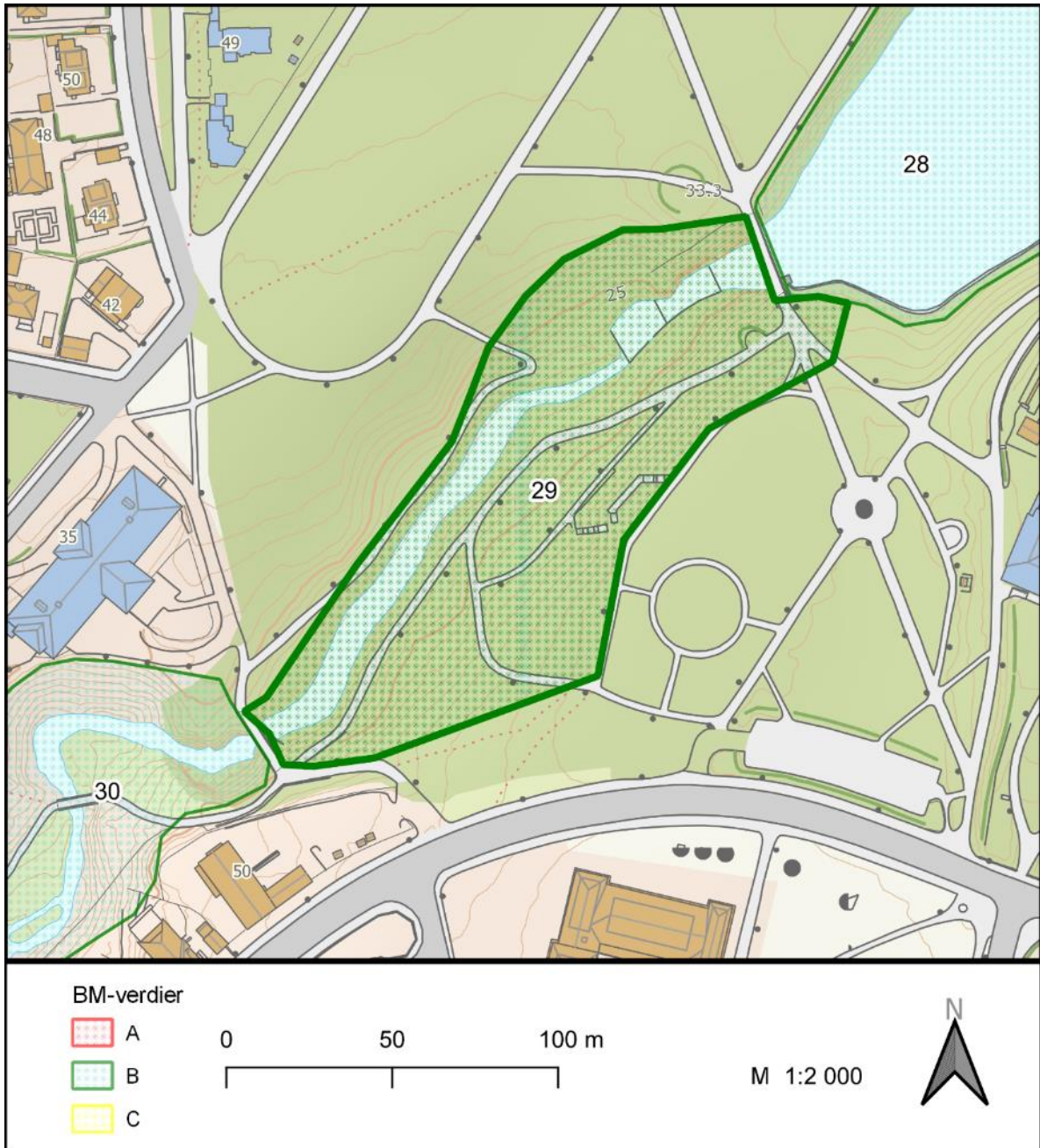
Verdi: B

Utvalgt naturtype: Nei

Registreringsdato: 30. aug. 2022

Registrator: Egil Bendiksen, NINA

Nøyaktighetsklasse: <20 m

Verdibegrunnelse:

Området er vurdert som viktig (B) for biologisk mangfold, særlig med hensyn til vegetasjonsbeltets funksjon som korridor. Strekningen har også mange større trær.

Innledning:

Dette er øverste segment av Frognerelva umiddelbart nedstrøms den søndre av Frognerdammene. Naturtypelokaliteten er ikke tidligere registrert.

Naturtypekartlegging ble foretatt av NINA v/Egil Bendiksen 30. aug. 2020. Kartleggingen følger metoden i DN-håndbok 13 (versjon 2014). Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper for 2018. Fremmedartskategorier følger Fremmedartslista fra 2023. Lokaltiteten er publisert hos Bendiksen (2024).

Beliggenhet og naturgrunnlag:

Dette er et strykparti med lisider som heller ganske bratt ned mot elva. Berggrunn: kambrosilurisk skifer og kalkstein i vekslende dekket av marine strandavsetninger. Bio-klimaregion: Boreonemoral-overgangsseksjon (OC).

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Lokaliteten utgjøres av en forbindelsesstrekning mellom den søndre av Frognerdammene og den tidligere beskrevne naturtypelokaliteten Frognerelva sør lenger nedstrøms. Øvre del er en slags fortsettelse av edellauvskogen på nordsida av den søndre Frognerdammen, men mesteparten av lokaliteten er mer åpen, med enkelttrær og krattvegetasjon. Det er innslag av store trær av alm og svartor samt ei hengebjørk. Ellers er notert spisslønn, platanlønn, hassel, tuja, og innslag av stor gran. Det er sparsomt med undervegetasjon. Ormetelg, løkurt og lundrapp er notert. I elva er det et større areal med vanlig tjønnaks.

Artsmangfold:

Det ble gjort funn av skrukkeøre (*Auricularia mesenterica*, NT), samme sted som 2019, jf. <https://artskart.artsdatabanken.no/>, dessuten alm og ask (begge EN).

Bruk, tilstand og påvirkning:

Dette er en slags fortsettelse av Frognerparken, men med noe mer naturlige elementer. Det er turvei på begge sider av elva.

Fremmede arter:

Jf. beskrivelse ovenfor er det her flere arter som trolig er plantet (samt fagerbusk (*Kolkwitzia amabilis*, LO), registrert på sørsida, jf. <https://artskart.artsdatabanken.no/>, 2020).

Del av helhetlig landskap:

Lokaliteten må se i sammenheng med Frognerparken og dammene der.

Skjøtsel og hensyn:

Råd fra konsulent: Det er viktig å ta vare på de store trærne så lenge som mulig og at etter hvert døde stammer og grove greiner blir liggende på arealet. Grove stammedeler kan imidlertid også være dekorative og kan legges mer eksponert mot kantene.

Litteratur:

Bendiksen, E. 2024. naturverdier langs elver i Oslo. Akerselva, Sognsvannsbekken/Frognerelva og Makrellbekken/Hoffselva. NINA Rapport. Norsk institutt for naturforskning. In prep.

1783 Monolitten V

Store gamle trær – Eik Verdi: B Areal : daa

Innledning: Lokaliteten ble registrert 23. mai 2018 av Maria Hertzberg, BioFokus, i forbindelse med kartlegging av den utvalgte naturtypen "hule eiker" på oppdrag for Bymiljøetaten i Oslo. Lokaliteten er tidligere kartlagt av Terje Blindheim, BioFokus, i 2004. Ny avgrensning og beskrivelse erstatter gammel lok. BN00064491.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten står i kanten av Vigelandsparken ut mot hage.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som naturtypen Store gamle trær - Eik (D1207) og omfattes av forskrift om utvalgt naturtype Hule eiker (U03).

Artsmangfold: Potensialet for forekomst av rødlistearter vurderes som middels til lite.

Bruk tilstand og påvirkning: En eik med stammeomkrets på ca. 330 cm står delvis fristilt med vid krone med mange større greiner som kommer ut langt ned på stammen og treet er lite beskåret. Det er en del død ved av store dimensjoner i krona, som også er soleksponert og derfor verdifull mtp insekter. Sprekkebarken er tydelig, på opptil 2 cm og det er noe påvekst av mose og lav. Det er ingen synlige hulheter på eika, men det ser ut til å være tegn til begynnende hulhet flere steder. Treet står fint soleksponert og får mye sol fra sør. Det er noen yngre trær og hasselkratt i sørøst.

Fremmede arter: Ikke vurdert.

Del av helhetlig landskap: Det er et ganske stort antall gamle eiker og andre store gamle trær innenfor et relativt begrenset område i denne delen av Oslo. Dette gjør at spesialiserte arter knyttet til hule eiker og andre gamle edelløvtrær har større sannsynlighet for å leve her eller etablere seg i dette området i nær fremtid, enn hvis trærne stod mer spredt og isolert plassert. Edelløvtrærne i dette området er derfor mer verdifulle for det biologiske mangfoldet som følge av tilstedeværelse av de andre trærne.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi). Lokaliteten omfatter en stor eldre eik som står fristilt og soleksponert. Størrelsen, den tydelige sprekkebarken, død ved i krone og tilknytningen til andre store edelløvtrær i området gjør at treet er viktig. Treet oppfyller kravene til utvalgt naturtype hul eik, jf. forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html). Forskriften omfatter også store eiker som ikke har utviklet hulrom enda. Det skal tas særskilt hensyn til utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven § 53).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Grove deler av greiner som faller ned eller beskjæres bør få bli liggende på et passende (helst soleksponert) sted i nærheten. Dersom treet dør bør det få bli stående, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre trets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lengre ut fra stammen enn det som er trekronens dryppsoner. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av treet som kan påvirke det negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggteknisk forskrift). Det er ikke noe umiddelbart behov for rydding rundt treet, men det bør vurderes på sikt dersom treet skygges ut. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

Foto: Egil Bendiksen 7. sept. 2023

Foto: Egil Bendiksen 7. sept. 2023

1784 Frognerdammene N 4 (navn endret fra Monolitten SØ)

Store gamle trær – Ask Verdi: A Areal : ,29 daa

Innledning: Lokaliteten er revidert av Maria K. Hertzberg (BioFokus) våren 2019. Registreringen er en del av en større eikekartlegging i Oslo i regi av Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark. Lokaliteten er kartlagt tidligere av Terje Blindheim (01.06.2004). Ny beskrivelse og avgrensning erstatter gammel lokalitet BN00064493.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Frognerparken på nordsiden av den søndre delen av Frognerdammene. Treet står fristilt i en sørvendt helling og har optimale lysforhold.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utforming ask. Treet måler ca. 550 cm i brysthøydeomkrets (bho.). Sprekkebarken er grov til ask å være, ca. 2-3 cm dyp, og kronen er relativt vid hvor større greinfester sitter langt ned på stammen. Treet har trolig stammehulhet da det tèt vedmold ut ved basis av en av hovedgrenene. Treet fremstår som vitalt.

Artsmangfold: Ingen kravfulle arter er registrert, og potensialet for at det finnes interessante arter på treet i dag regnes som lavt. Dette til kunne endre seg på sikt, særlig hvis treet utvikler dødvedpartier, hulrom eller grov sprekkebark.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet er noe beskåret tidligere. Trolig har treet fått en skade som følge av en tidligere brekkasje.

Fremmede arter: Ingen arter registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten befinner seg i Frognerparken, en større park med mye store gamle trær. Dette gjør at spesialiserte arter knyttet til gamle edelløvtrær har større sannsynlighet for å leve her eller etablere seg i dette området i nær fremtid, enn hvis trærne stod mer spredt og isolert plassert. Edelløvtrærne i dette området er derfor mer verdifulle for det biologiske mangfoldet som følge av tilstedeværelsen av de andre trærne.

Verdivurdering: Det er snakk om en relativt stort ask med synlig hulldannelse. Sprekkebarken er grov til ask å være. Ingen funn av rødlistede arter og potensialet for artsforekomster av kravfulle arter vurderes som middels. Asken befinner seg i et område med flere store gamle trær. Lokaliteten vurderes som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør få lov til å bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten der de kan få bli liggende (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom treet dør bør det få bli stående, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lengre ut fra stammen enn det som er trekronens dryppsoner. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon. Oppslag av unge trær rundt treet bør fjernes med jevne mellomrom for å bedre vokseforholdene for asken.

Foto: Egil Bendiksen 19. mai 2023

2958 Frognerparken, Madserud Ø 2 (navn endret fra Frognerparken SV II)

Store gamle trær – Alm Verdi: C Areal : daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Maria K. Hertzberg (BioFokus) våren 2019. Registreringen er en del av en større eikekartlegging i Oslo i regi av Bymiljøetaten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i det sørvestre hjørnet av Frognerparken, opp fra bekken som renner fra den søndre parkdammen og ned mot Madserud sykehjem. Treet står relativt åpent til.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utforming alm. Treet har en brysthøydeomkrets (bho.) på ca. 330 cm og stammen deler seg i to ca. 130 cm opp fra bakken. Sprekkebarken er rundt 1,5-2 cm dyp. Treet har ingen synlige råteskader eller hulldannelse.

Artsmangfold: Ingen kravfulle arter er registrert, og potensialet for at det finnes interessante arter på treet i dag regnes som lavt. Dette vil kunne endre seg på sikt, særlig hvis treet utvikler dødvedpartier, hulrom eller grov sprekkebark.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet er trolig noe beskåret fra gammelt av. Treet ser friskt ut.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten befinner seg i Frognerparken, en større park med mye store gamle trær. Dette gjør at spesialiserte arter knyttet til gamle edelløvtrær har større sannsynlighet for å leve her eller etablere seg i dette området i nær fremtid, enn hvis trærne stod mer spredt og isolert plassert. Edelløvtrærne i dette området er derfor mer verdifulle for det biologiske mangfoldet som følger av tilstedeværelsen av de andre trærne.

Verdivurdering: Relativt stort flerstammet almetre, men uten synlige hulldannelser. Sprekkemarken er ikke veldig grov. Ingen funn av rødlistede arter og potensialet for artsforekomster av kravfulle arter vurderes som lavt. Treet er forholdsvis intakt og lite påvirket av menneskelige inngrep. Almen befinner seg i et område med flere store gamle trær. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Treet bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør få lov til å bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten der de kan få bli liggende (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom treet dør bør det få bli stående, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Store trær som dette kan ha viktige røtter vesentlig lengre ut fra stammen enn det som er trekronens dryppsoner. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon. Oppslag av unge trær rundt treet bør fjernes med jevne mellomrom for å bedre vokseforholdene for almen.

2963 Frognerdammene N 1 (navn endret fra Frognerparken I)

Store gamle trær – Ask Verdi: B Areal : daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Maria K. Hertzberg (BioFokus) våren 2019. Registreringen er en del av en større eikekartlegging i Oslo i regi av Bymiljøetaten. Lokaliteten er kartlagt etter DN-håndbok 13.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg i en sørøstvendt skrent på nordvestsiden av Frognerdammene i Frognerparken. Trærne står fint fristilt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen Store gamle trær med fire utforminger med Ask og én utforming med Eik. Trærne står såpass nærme hverandre at de er avgrenset som én enhet. Brysthøydeomkrets (bho.) og sprekkemark (spb.) er oppgitt i cm: 1) ask med bho. 300 og spb. 1,5; 2) ask med bho. 350 og spb. 1; 3) ask med bho. 220, dette treet var dødt; 4) ask med bho. 250, dette treet var dødt; 5) forskriftseik med bho. 210 og spb. 2. Ingen av trærne har synlige hulldannelser eller råteskader.

Artsmangfold: Ingen kravfulle arter er registrert, men det er et visst potensiale for interessante arter knyttet til de døde askene. Naftalinlærsopp ble funnet på den ene asken. Eikeildkjuke ble funnet på eika.

Bruk tilstand og påvirkning: Trærne er noe beskåret tidligere og to av trærne er døde (trolig rammet av askeskuddsyke).

Fremmede arter: Ingen informasjon.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten befinner seg i Frognerparken, en større park med mye store gamle trær. Dette gjør at spesialiserte arter knyttet til gamle edelløvtrær har større sannsynlighet for å leve her eller etablere seg i dette området i nær fremtid, enn hvis trærne stod mer spredt og isolert plassert. Edelløvtrærne i dette området er derfor mer verdifulle for det biologiske mangfoldet som følger av tilstedeværelsen av de andre trærne.

Verdivurdering: Det er snakk om fem middels store til store edelløvtrær, og pga. to døde asker, med dødvedkvaliteter. Ingen av trærne hadde synlige hulldannelser. Sprekkebarken på de trærne som ikke er døde er relativt slett til middels grov. Ingen funn av rødlistede arter og potensialet for artsforekomster av kravfulle arter vurderes som middels. Trærne er noe beskåret, men er ellers intakt og lite påvirket av andre menneskelige inngrep. Det er tett mellom trærne og de befinner seg i et område med flere store gamle trær. Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør få lov til å bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten der de kan få bli liggende (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom trærne dør bør de få bli stående, med en gradvis reduksjon av kronene for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre trærnes røtter stor skade, noe som kan svekke trærne og føre til at de dør. Store trær som disse kan ha viktige røtter vesentlig lengre ut fra stammen enn det som er trekronens dryppzone. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon. Oppslag av unge trær rundt trærne bør fjernes med jevne mellomrom for å bedre vokseforholdene for askene og eika.

Foto: Egil Bendiksen 19. mai 2023

2964 Frognerdammene N 2 (navn endret fra Frognerparken II)

Store gamle trær – Ask Verdi: C Areal : daa

Innledning: Lokalteteten er kartlagt av Maria K. Hertzberg (BioFokus) våren 2019. Registreringen er en del av en større eikekartlegging i Oslo i regi av Bymiljøetaten. Kartleggingsmetodikken følger DN-håndbok 13 med oppdaterte faktaark.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokalteteten befinner seg i Frognerparken, i kanten og på nord-siden av Frognerdammen. Trærne står i et mindre skogholt med andre edelløvtrær.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen store gamle trær med utforming ask. Brysthøydeomkretsen (bho.) på trærne er på henholdsvis ca. 250 og 280 cm. Sprekkebarken på begge askene er rundt 1,5 til 2 cm dyp. Asken med bho. 250 cm er synlig hul, det andre treet har ingen synlige råteskader eller hulldannelser.

Artsmangfold: Ingen kravfulle arter er registrert, men det er et visst potensiale for interessante arter knyttet til den ene av askene som har utviklet hulhet.

Bruk tilstand og påvirkning: Trærne står delvis fristilt fra sør.

Fremmede arter: Ingen arter registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokalteteten befinner seg i Frognerparken, en større park med mye store gamle trær. Dette gjør at spesialiserte arter knyttet til gamle edelløvtrær har større sannsynlighet for å leve her eller etablere seg i dette området i nær fremtid, enn hvis trærne stod mer spredt og isolert plassert. Edelløvtrærne i dette området er derfor mer verdifulle for det biologiske mangfoldet som følge av tilstedeværelsen av de andre trærne.

Verdivurdering: Det er snakk om to relativt store asker, hvorav den ene har synlige hulldannelser. Sprekkebarken er halvgrov til ask å være. Ingen funn av rødlistede arter og potensialet for artsforekomster av kravfulle arter vurderes som middels. Askene befinner seg i et område med flere store gamle trær. Lokalteteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Trærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør få lov til å bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten der de kan få bli liggende (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom trærne dør bør de få bli stående, med en gradvis reduksjon av kronene for å ivareta sikkerhet. Hulrom i stamme/greiner er svært viktige for mange sjeldne insekter, og disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av trærne kan påføre trærnes røtter stor skade, noe som kan svekke trærne og føre til at de dør. Store trær som disse kan ha viktige røtter vesentlig lengre ut fra stammen enn det som er trekronens dryppsoner. Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon. Oppslag av unge trær rundt trærne bør fjernes med jevne mellomrom for å bedre vokseforholdene for askene.

Norsk institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur–samfunn.

NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer, Bergen og Oslo. I tillegg driver NINA Sæterfjellet avlsstasjon for fjellrev på Oppdal, og forskningsstasjonen for vill laksefisk på lms i Rogaland.

NINAs virksomhet omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering. NINA har stor bredde i kompetanse og erfaring med både naturvitere og samfunnsvitere i staben. Vi har kunnskap om artene, naturtypene, samfunnets bruk av naturen og sammenhenger med de store drivkreftene i naturen.

ISSN:1504-3312
ISBN: 978-82-426-5167-9

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: Postboks 5685 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøks-/leveringsadresse: Høgskoleringen 9, 7034 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00, Telefaks: 73 80 14 01

E-post: firmapost@nina.no

Organisasjonsnummer 9500 37 687

<http://www.nina.no>

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger